

KÖZLÖNY,

hivatalos lap.

Megjelenik naponta egy — országgyűlés alatt több — nagy regál iven. Előfizetési díj a' folyó év hátra levő 6% havára helyben 7, vidéken 8 forint ezüst pénzben. — Előfizetheti Budán, a' kiadóhivatalban (vár. Fortuna-utca, Jácis-ház 132 sz. a' m. k. egyetem nyomdája mellett), Pesten Emich Gusztáv könyvkereskedésében és az ország minden kir. postahivatalainál. — A' szabott díjú hivatalos hirdetések és csatolmányok után a' szokott beígátási és felvételi díjak fizetettek. A' meg nem szabott díjak hasábrórárt 5 p. kr. vétetik. Mellyéért eddig díj nem fizetett, ezután is díjmentesek maradnak. Magánhirdetések nem vétetnek fel.

Rendelet.

A' belügyminister előterjesztésére rendelem a' mint következők:

1. Osztályigazgatótanácsnokká a' belügyministeriumban Zeyk Károlyt.

2. Tanácsnokká ugyanott Jancsó Imrét nevezem ki. Budapest, augusztus 20. 1848.

István nádor 's kir. helytartó.

Belügyminister
Szemere Bertalan.

4334 O.

1813

A' pozsonyi kir. feltanodánál ürességben volt álladalmi és bányajogi tanszék, Baintner János kineveztetése által betölttén, a' volt magyar kir. helytartó tanács által azon tanszékre nézve f. évi october 5-re hirdett csőd ezennel megszüntetik.

Budapest, augusztus 30. 1848.

Vallás- és közoktatási minister
b. Eötvös József s. k.

Temesvár, aug. 26. 1848.

E' hó 19-dikén Fejérttemplomban történt ostromharc alkalmával elesettek jegyzékét hivatalos jelentés alapján következőkben mutatom fel:

1) az ellenség részén halott:	
a' megtámadást tett vraczevgáji táborbeli ellenségből	100
helybeli ráczok közül, és kik az ellenségből azzal összekeveredtek	190
Összesen	290
a' sebesültek számát nem tudhatni.	
2) a' mi részünkön halott:	
fejérttemplomi lakos	42
temesmegyei nemzet és határőr	6
Összesen	48
sebesült	18
hibázik	4
Melczér, ezredes és állod. titkár.	

E. k. 21.

Pénzügyminister ur értesítése szerint, krassómezei nemzetőrési tisztak Asbóth Lajos és Vidovics János fizetési az oraviczai bányai pénztárnál utalványoztattak.

Kelt Budapest, aug. 31. 1848.

Baldacci.

E. k. 19.

Gróf Festetics Miklós, baranya-, somogy-, és tolnamegyei n. ő. őrnagy, helybenmaradása idejére fizetéséről a' hon javára lemondott.

Andics Tádé, szatmárnémeti n. ő. őrnagy, fizetésének egyötödét,

Vay Ferencz, beregh-, zemplén- és ungmegyei n. ő. őrnagy, ez évi illetményéből havonként 8 pftot, az ország költségei fedezésére ajánlották.

Lakács János temesi n. ő. őrnagy szállásilletményéről lemondott.

Baldacci.

E. k. 20.

A' honvédsereg részére ajándékozott Bánatay Erzsébet Hetyényből 6 pár fehérruhát.

A' pestmegyei első zászlóaljnak 1. és 2. századabeli nemzetőrök a' kikindai raboka Komáromba kísérvén, az ezen két napi külszolgálatukért járó 's összesen 72 ft 48 krt tevő díjaikat a' haza védelmében sebesült nemzetőrök javára felajánlották.

Kelt Budapest, aug. 31. 1848.

Baldacci.

Gróf Eszterházy Erzsébet született Orczy báróné, a' megsebesült honvédek, és nemzetőrök számára egy láda tépetet, és 135 pft. — Kanovich Lászlóné született Szakmáry Eleonora pedig 18 font tépetet, és kötésnek való gyölcis darabokat, a' szabadságunkért vitézkedő harcosaink számára küldött. —

A' fent tisztelt asszonyoknak, ezen nemes adományait, a' haza nevében hálás elismeréssel van szerencsém megköszönni.

a' hadügyminister nevében
Korponay,
elnöki titkár.

Fesztesics Vilma grófnő született Sándor grófnő honzeretéből a' megsebesült honvédek számára jelentékeny mennyiségű 's igen finom tépést küldött be a' hadügyministerhez, ki e' nemes tettért őszinte köszönetét nyilvánítani felhiva érzi magát.

Budapest, augusztus 30-án 1848.

a' hadügyminister.

A' selmeczi főbányagrófi hivatal irodájában, fokonkénti előléptetés által megürült második járulnoki állomásra Takács József ottani díjnok neveztetett ki.

Az oraviczai kincstári számtartósnál megüresült ellenőri állomásra a' pénzügyminister ur által Frankenbusch Antal ottani ellenőr lön kinevezve.

A' bányászati bányagazgatóság irodájában ujonnan rendszerített irnoki állomásra Wein Antal ottani 2-ik irnok, és az ennek következtében történt fokonkénti előléptetés által megüresült járulnoki állomásra Kuchler Sebestyén oraviczai számtartósnál gyakoronok lön kinevezve.

Szélaknai bányagazgatósági járulnoknak a' pénzügyminister ur által Herczog Adolf bányatársulati irnok neveztetett ki.

A' földmívelés, ipar és kereskedelmi minister a' kobaschi barczaszedői állomásra Kerecsky Gábor északi felügyelősnél gyakoronokot nevezte ki.

Budapest, augusztus 23-án 1848.

E. k. 22.

Jegyzéke a' pesti lovas nemzetőrség azon tagjainak, kik Nádasy őrnagy jelentése szerint a' Földvár őrnaggyal az alvidéki táborba szállt önkintések részére pénzbeli segéllyel járultak. (Ezüst pénzben.) Őrnagy Nádasy Sándor 5 ft, Murgács János 5 ft, Hirschmann József 2 ft, Bayer Márton 2 ft, Hong Mátyás 1 ft, Halász Geyza 1 ft, Hainz Alajos 2 ft, Röck Henrik 2 ft, Hatosy József 30 kr, Breitner Miska 2 ft, Horváth Sándor 5 ft, András János 2 ft, Hauer Ferencz 1 ft, Bolay József 1 ft, Hugmayer János 30 kr, Berger János 1 ft, Juhász András 1 ft, Breitner Károly 40 kr, Neszvarba Venczel 2 ft, Bednarsch János 1 ft, Pollák József 2 ft, Betz József 24 kr, Pollák Ágoston 2 ft, Birlí Ferencz 1 ft, Hertelendi Gáspár 1 ft, Csekonics Leona 4 ft, Heinrich Ferencz 5 ft, Donnerberger József 2 ft, Mihálek Ferencz 1 ft, Danbek Jakab 2 ft, Libay Gábor 1 ft, Eder J. M. 1 ft, Rupp György 1 ft, Eck György 1 ft, Wandl János 1 ft, Elsasser Ferencz 2 ft, Reichl Albert 1 ft, Egyed Mihály 1 ft, Sebastiani Frigyes 2 ft, Cziriak István 2 ft, Heinrich Alajos 5 ft, Farkas János 1 ft, Gschwindt Mihály 2 ft, Frank Conrad 1 ft, Pentsch János 1 ft, Eichl József 1 ft, Baransky Márton 1 ft, Daniel József 1 ft, Halbauer Alajos 2 ft, Geczy József 1 ft, Lapedáto István 1 ft, Göbl Ferencz 1 ft, Kánya József 1 ft, Gschaidner János 30 kr, Oswald József 1 ft, Gilming Ferencz 2 ft, Kralitz Alajos 1 ft, Haberhauer Hubert 1 ft, Schopf Ferencz 1 ft, Wohldampf Mihály 2 ft, Hild Sándor 1 ft, Ullmann Vilmos 1 ft, Patits Ferencz 1 ft, Pesold József 1 ft, Pantázy János 1 ft, Kammermayer Antal 1 ft, Privorszky Ferencz 2 ft, Vécsey Sándor 2 ft, Röck István 1 ft, Kaiser J. E. 2 ft 10 kr, Quikl József 1 ft, Kleinpéter Samu 24 kr, Ranzenberger P. 1 ft, Kern József 50 kr, Resch Henrik 1 ft, Klénner Ferencz 1 ft 40 kr, Schimmer György 1 ft, Kolosy Gerő 1 ft, Senger András 24 kr, Király Mihály 40 kr, Stopiczky József 2 ft, Kunig József 2 ft, Stroin István 1 ft, Luthi Lajos 1 ft, Schneider Márton 1 ft, Krasberger Ferencz 1 ft, Schön József 1 ft, Kern Mihály 2 ft, Spivák József 1 ft, Kunst Ferencz 1 ft, Schaefer Márton 1 ft, Ludvig Károl 1 ft, Szabó János 1 ft, Liebner József 2 ft, Semel Vitus 1 ft, Lövenfeld J. C. 2 ft, Salazár Károl 1 ft, Liszka Károl 30 kr, Schauder Ferencz 1 ft, Liptay János 1 ft, Steindl Károl 10 ft, Maerz Antal 1 ft, Sárközy Kázmér 5 ft, Manschön J. M. 2, Stipanits János 1 ft, Martini Ferdinánd 1 ft, Szapáry István 2 ft, Martini Henrik 1 ft, Szeiler Márton 1 ft, Medetz József 1 ft, Troppert Ignác 1 ft, Meckl Károl 2 ft, Thurn János 1 ft, Mildner Alajos 30 kr, Storch Ferencz 5 ft, Meszerics István 30 kr, Wernhart János 2 ft, Mandl János 1 ft, Keller Károl 1 ft, Morbitzer Mátyás 1 ft, Werner József 1 ft 30 kr, Nemeshegyi Ignác 2 ft, Werner Mátyás 1 ft 30 kr, Nagy Sándor 30 kr, Gresselbauer József 1 ft, Oswald Lipót 1 ft, Mártini Ágoston 1 ft, Pöltzer János 40 kr, ifj. Musik Ferencz 1 ft, Pörst Ferencz 30 kr, Reich Károl 1 ft, Patko T. 1 ft, Horváth Ferencz 1 ft, Figyelmes An-

tal 1 ft, Boicio Péter 30 krt, Mayer János 2 ft, Lisztl Ferencz 20 krt, Preyser József 1 ft, Lang Ferencz 30 krt, Stürzenbaum József 40 krt, Berger János 30 krt, Steiner József 40 krt, Unger Henrik 2 ft, Purzl Mihály 40 krt, Vodianer Albert 50 ft, Schöffler Antal 1 ft, Wahlkampf Henrik 4 ft, Köber András 40 krt, Varga Elek 1 ft, Purzl András 20 krt, Weisz Florian 30 krt, Boltis Károly 48 krt, Zier Christian 1 ft, Lambert Péter 1 ft, Thurn Pius 2 ft, Sárvári Ferencz 1 ft, Unger Antal 2 ft, Schön József 40 krt, Valthier Alois 2 ft, Tischler Miklos 20 krt, Vagner Mihály 1 ft, Fühlinger Márton 30 krt, Valthier Ferencz 1 ft, Balogh László 20 krt, Vagner Alajos 1 ft, Metzner Ferencz 20 krt. Összesen 281 ft. 30 krt.

Pesten, 1848-iki augusztus 31-én,

Baldacci.

A' pénzügyministerium részéről.

XXXV. Folytatólagos jegyzéke azon ajándokoknak és kölcsönöknek, mellyek részint a' budai álladalmi főpénztárnál, részint a' pesti beváltóhivatalnál f. hó 25. 26. és 27-én tettek.

I. Budán a) ajándokul ezüstpénzben: Karacsek Ignátz n. szebeni kincst: levéltári segéd egy 41,622 számú cs. k. kam. kötelezvényt, melly a' jelen pénzfolyam szerint 47 ft. 11 kron eladatott.

b) Kölcsönként ezüstpénzben: Zágoricza Mózes 200 ft, Fischer Móríc 4 ft reáfizetés által, Eisenstaedter Simon, becskeréki kereskedő 500 ft egy évre kamat nélkül.

II. Pesten a) ajándokul ezüstpénzben: Nógrádmegye Tornoy József által 127 ft 4 krt, ugyanaz 30 ft; — érczenemükben: Fürsath Béla 's Somogyi 23 ft 2 krt, Kacskovits Ágoston 's Schvastics 29 ft 30 krt, Frös Sándor 48 ft 17 krt, Schvastics István 196 ft 30 krt, Kopak József 's Noszlopy 96 ft 7 krt, Bácsmegeyi N. szolgabíró által tett gyűjtemény 3012 ft 20 krt, Berzsenyi Móríc 55 ft 25 krt, Kelemen Tamás 25 ft 40 krt, Hodossy Ignátz 271 ft 15 krt, Vasdinyei Károly és Csépan Antal 8 ft 27 krt, Rójk N. 3 ft 33 krt, Sági Zsigmond 122 ft 47 krt, Csudý József 92 ft 27 krt, Madrovits János 37 ft 37 krt, Poppe Erzsébet 3 ft 27 krt, Maisz Endre 2 ft 45 krt, Hury Ferencz 7 ft 30 krt, Glatt Samu és Honecz 25 ft 7 krt, Pontz Kedves 32 krt, egy névtelen 8 ft 5 krt, Hirsch Endre 30 krt, Schaller Mihály 5 ft 4 krt, Palkovics N. 6 ft 52 krt, Csenkey asszonyasság 153 ft 42 krt, Bartenschlöger Julia 75 ft 47 krt, gróf Eszterházy Kázmér 385 ft 57 krt, Pogán Béla 75 ft 37 krt, Volfhochsinger N. 1 ft 24 krt, Andreánszky Antal 8 ft 56 krt, Stubeck Zsuzanna 29 ft 10 krt, Semniczky N. 30 ft 15 krt, Lachner Sándor 6 ft 40 krt, Nadler Teréz 17 ft 30 krt, Tenyőn N. 36 ft 34 krt, Rajkonó N. 16 ft 30 krt, Pfneiszal Katalin 42 ft 30 krt, Klammer József 6 ft 52 krt, Adamovicsné 17 ft 4 krt, Vürth Károly 50 ft, Bertl Samu 1 ft 30 krt, Braun Kristof 27 ft, Venczel János 6 ft 3 krt, Dörner Kristóf 4 ft 20 krt, Vágy Mihály 112 ft, Flaudorfer Ignác 48 ft 25 krt, Paczill Alajos 4 ft 40 krt, Cseckell József 4 ft 48 krt, Einbeck Mátyás 4 ft 57 krt, Springer Ferencz 14 ft 35 krt, Leibhardt György 2 ft 20 krt, Ertl János 4 ft 5 krt, Borovics János 4 ft 5 krt, Hoffer Péter 117 ft 15 krt, Kaim Kamill 21 ft 17 krt, Tibold Károly 6 ft 51 krt, Pfeiffer Péter 10 ft 30 krt, ifj. Thiering Károly 7 ft 35 krt, Zsolnay Emilia 37 ft. 20 krt, Leitner Ferencz 5 ft 15 krt, Proszvimmer Lajos 10 ft 21 krt, Petkó Lajos 9 ft 20 krt, gróf Széchenyi János 50 ft 53 krt, Györy József 18 ft 40 krt, gróf Széchenyi György 8 ft 10 krt, Kacskovics Ferencz 6 ft 45 krt, Horváth Gergelyné 5 ft 41 krt, Szentiványi Anselm 42 ft 4 krt, Széchenyi Agnes grófnő 84 ft 35 krt, gróf Széchenyi Sándor 4 ft 22 krt, Nagy Lajos 13 ft 25 krt, Petke Bálint 6 ft 7 krt, Braumüller József 7 ft 52 krt, Hochholzer örökösei 3 ft 47 krt, Martini Ferencz 42 ft 40 krt, Krenosz István 9 ft 55 krt, Uhl Antal 2 ft 37 krt, Horváth József 4 ft 22 krt, b. Buday S. 21 ft, Csapó Móríc 10 ft 30 krt, Kaim Ferdinánd 8 ft 48 krt, Gervey Károly 26 ft 7 krt, Ocskay bárónő 8 ft 10 krt, Staicz Tádé 7 ft 52 krt, Niczky Sándor 103 ft 30 krt, herczeg Pálffy Antal 824 ft 15 krt, Marczal János 21 ft 23 krt, Letoczky János 3 ft 31 krt, Oppenheimer József 9 ft 55 krt, Bölc Lajos 55 ft 25 krt, Mayer József 11 ft 24 krt, Boros Imre 12 ft, Gombos Sándor 10 ft, Tóth Dani 9 ft 12 krt, Tóth József 10 ft, Horváth Mihály 26 ft 48 krt, Horváth Tresla 2 ft 15 krt. özv. Pálffy Jánosné 26 ft 48 krt, Bardossy Józsefné 13 ft 27 krt, Ostfy Sándor 16 ft, Tersztyánszky Ká-

rolly 2 ft 15 krt, Kissfaludy Samuné 36 ft 30 krt, Vörös István 34 ft 24 krt, Koczán Erzi 9 ft 15 krt, Friss Lipót 2 ft 24 krt, Takács Lajosné 8 ft, Horváth Mária 2 ft 15 krt, Polák József 2 ft 24 krt, Márton Pál 1 ft 30 krt, Vendler József 2 ft 52 krt, Békássy Károly 3 ft 12 krt, gróf Zichy Herman 186 ft, Földes Gábor 2 ft 24 krt, Erdődy Malvina grófné 19 ft 3 krt, Laky Antal 14 ft 54 krt, Szombathely mezővárosa 17 ft 42 krt, Laky György 18 ft 40 krt, Laky Ráphael 7 ft, Balogh Antal 57 ft, Ostfy Sándor 5 ft, Ernest József 163 ft 20 krt, Orczy József 10 ft 12 krt, Békássy Gyula 6 ft 48 krt.

b) Költösképen ezüstpénzben: Fischer Móricz 52 ft 10 krt; — érczeműekben: Tornózy József Márton 42 ft 17 krt, Bérczy Lajos 27 ft 27 krt, Kacsokovics Gábor 40 ft 50 krt, Ebekczy József 31 ft 44 krt, Bodnár István 29 ft 10 krt, Kacsokovics Károly 27 ft 21 krt, Somoskövy Erzsébet 4 ft 20 krt, özvegy Somoskövy Várkonyi Katalin 24 ft 13 krt, a gyarmati gör. n. e. egyháztól 62 ft 33 krt, Vay Károly 251 ft 3 krt egy évre kamattal.

Összesen adatok a járadékok: 495,961 ft 1 1/4 kr, és költsésképen 552 436 ft 43 kr. Budapest, aug. 31. 1847.

Nemzeti gyűlés.

Előleges közlés a képviselőház szeptember 1-üli üléséről.

A jegyzőkönyv hitelesítése s egy két kérvény bemutatása után a napi rendben levő pénzügyi munkálat taglaltatván, a miniszterelnöki asztal felszerelésére 20,000 e. ft. szavaztatott meg, — a külügyminiszter fizetése a tervezet szerint állapított meg, két módosítás ellenében, miszerint a külügyminiszter fizetése is csak 12 ezer ft legyen, avagy mindnyájuké 8—8 ezerben határozatassék meg. — Nyári Pál indítványára határozatilag megállapított, miszerint a volt cancellaria, helytartótanács és kamara azon tagjai, kik kormányi hivatalokba alkalmaztattak 1849-ik évben a jelen rendszeresített fizetést huzták, — a kik pedig nem alkalmaztattak, nyugdíjukat a ház által megállapított rendszer szerint veendik, Madarász L. indítványára oda utasított, hogy a nyugdíjazandók névsorát és díjak mennyiségét a ház elölje terjesse. Hosszas vitatkozás folyt Irányi azon indítványa felett, miszerint Budapestnek árvíz elleni biztosítása országos költségen eszközöltessék, ezen czélra a legközelebbi félévben 50,000 pft leendvén fordítandó. Az indítvány elfogadott. Palóczy felszólítja a közoktatásminisztert, hogy a Bécsben levő Teresianum című növelde tárgyban legközelebbi alkalommal terjeszen elő tjavaslatot, mire a miniszter bejelenté, hogy az előleges lépéseket e részben már megtette. Kubinyi Ferencz indítványára a museum számára tett ajánlatok s jövedelmek az országos pénztárba folynak, utasítván oktatásminiszter ur, miként a museum felszerelését rögtön eszközölje, a szükséges pénzmenyiségek az országos pénztárból fogván fedeztetni, a jövőre pedig intézkedjek e tárgyban. Nyári Pál indítványára utasítatik a ministerium, hogy Matyas királynak fiától, Jánostól visszakerült, a kamara levéltárban levő iratait rögtön tette át a museumba. Folytatott azután az oktatásminiszteri tjavaslat, ám a követek nem levén megkiváltató számmal jelen, elnök az ülést 2 1/2 órára elszállta.

XLIV-ik ülés a képviselők házában augusztus 31-én reggeli 10 órakor.

Elnök: Pázmány Dénes. Tárgy: pénzügy. Elnök: Az ülés megnyit, most a jegyzőkönyv nem fog felolvasatni, hanem csak akkor, midőn a ház az egész törvényjavaslat tárgyalásán állmat.

Irinyi József: Nem tartom rendében a szabály szerint, hogy a jegyzőkönyv felolvasása elhalasztassék; mert minden ülések s nem egy bizonyos tárgynak van jegyzőkönyve (tegnap sem olvastott) az is hibba volt.

Irányi Dániel jegyző: A jegyzőkönyvet azért nem olvashattam fel (közléskialás: tovább!) Ha Irinyi urak tetszik a jegyzőkönyvet átvenni és szerkesztetni a nélkül, hogy az illető előadóval értekezett volna, — ám tegye; de én nem, a nélkül nem vagyok képes szerkesztetni. (tovább!)

Irinyi József: Minden esetre hibás a jegyző ha ezt mondja, hibás az elnök is; mert (tovább!)

Elnök: Tegnap a képviselő ur észrevételét elfelejtette felhozni; egyebánt, ha a t. ház kívánja, holnap a jegyző ur elfogja készíteni a jegyzőkönyvet. (helyes) — Zemplény megyei hononai kerületi képviselő Luszécsky valasztás ellen petitio adaván be, annak megvizsgálására Barczy követ volt kiküldve, — ki kötelességében eljárán, jelentést benyújtja. Az igazolási választmányhoz lesz utasítandó. — Kocsis Peter, ki a múlt országgyűlésen a kerületi naplot szerkesztette, szándékozik ezt nyomatásban kiadni, s minden abból bejövő költséget — kivéve a nyomtatási költséget — hazánk jelen körülményei között a hon olárra ajánlja fel (eljen!) következőképen az alábbi iv tetetettel az iródban az asztalra, s felszólítatnak a ültet követ urak: hogy méltóztatásuk ezen munkára előfizetni. — Következik a 7-ik törvényjavaslat.

Lóczy Menyhért jegyző olvassa a B. 7. l. alatti törvény-cikket a rendkívüli pálinka adóról és a központi bizományyak arra vonatkozó előemelését.

Elnök: Urban képviselő ur benyújtott egy módosítványt, mely fel fog olvastatni. (Olvastatik a következő törvényjavaslat.)

Törvényjavaslat a pálinkáról: 1. or. Mind az, ki csak tulajdon házi szükségére főz pálinkát, fizet külön baeget nélkül 2 ftot.

2. or. Egyszerű pálinkaházaktól, a mellyekben egyedül gyümölcs, törköly, s apró birtok, minden akó kazán tartalma után 15 krt. Ha krumploból főzetik, a kazán mindenik akotartalmától 30 krt. Ha gabonából főz, a kazán akotartalmától akónként 1 ft. 15 krt havonként adog a meddig főz, fizetend.

3. Gőzépvel felszerelt szeszgyáraktól a lombik tartalma szerint fizet azon hoi-apok alatt mellyekben gyárt havonként: a) Ha gőzölő, törköly vagy s. próból főz 30 krt. b) Ha burgonyából főz 1 ft. c) Ha gőzölőből főz 2 ft.

Varga Sándor: Midőn az 1848-ik VIII. tcz. a közös teher-

viselés elvét kimondotta, nem lehetett egváb czélja a törvényhozásnak mint az, hogy az eddigi adózk terhein könnyítsen; annál fogva egy újabb adórészter megállapításánál figyelemzünk kell arra, hogy az adózk jobban ne terheltesse — mint eddig, kik ezen kötelességet tölnek — mint képviselőktől — méltán követelhetik.

Ezen nézetből kiindulva a törvényjavaslában tervezett új pálinkaadónak azon részét, melly szerint mindenki ki saját szükségére főzet pálinkát, különbség nélkül 2 pengő frót fizet, felette sokallom azért, mert a pálinkakazán épen oly szükséges eszköz, mint egyéb szüretelő eszköz, hogy csekély értékű törkölyének hasznát vehesse. Ha pedig azon hasznót tekintem, jelesen azon vidéken, mellyen én lakom, mellyet én ismerem, hol a szőlőmivelés nagy divatban van, az neha semmi, s neha csak abból áll: hogy egy két szomszédjánk törkölyét kifizet csekély ár mellett. Nem érdemlik meg tehát a szőlőmivelés az azon megrovást, hogy ily, a szőlőmiveléshez annyira szükséges eszközök szerfeletti edót fizessenek. Továbbá nyilatko kimondom, s hallgatásuk meg okát is annak, hogy a tervezett pálinkaadót oly mértékben, a mint áll, igazságosan nem is lehetne kivetni az eddigi adózkra; mert a pálinkakazánok eddig is adórovat tárgyai voltak, s így ha most ezen tervezett új adót kivetnők az eddigi adózkra; először: fizetnek az 1/2 évi pálinkaadót, vagy nov. és dec. hónapra; másodsor: fizetnek az új adót; midőn ellenben az eddig tehermentes osztály csupán az új adót fizet. Még az is figyelem érdemelvén, hogy az eddigi adózk ne ember és decembei adójától egy évi adónak 1/2 nem pedig illetékes 1/2 részét fizetné.

Továbbá: Figyelembe ajánlom a t. háznak, hogy ezen új pálinkaadó a törvény ére mében csupán november s decen berre szól, s mégis oly nagy mint a millyet a pénzügyi minister ur az 1849-ki kivetési költségben pálinkaadó fejében egy ezrez évre kíván. Már ezekből tehát azon aránytalanság kitetszik, miszerint ezen pálinkaadó szerfeletti terhes lenne; annál fogva kéresem oda irányoztatik: hogy legalább azokra nézve, kik saját szükségükre főzik ki pálinkát, utat, a két forint adó szállításuk félére, még azon polt kati szempontból is hogy az eddigi adózk között, ezen két pftos ism-letes urt a sa ne idézve vissza a nép ek enlekezetebe a régi urbéri állapotot, s ne gondolják az eddigi adózk: hogy mind azon jótéteményeket, mellyeket az urbérség megszüntével nyertek, a status lassanként hasznára kívánja visszavenni.

Ezen előadásom folytán a központi bizottmány véleményének 2-dik szakaszát módosítani kívánám ily formán: „mind az, ki csak házi szükségére pálinkát főzet, különbség nélkül egy frót fizessen. A többi kazánokra nézve pedig, mellyek kereskedés végett állítottak fel, különbséget tölnek, igazságosan tartván azt, hogy azoktól az ének hátralevő részéhez képest aránylag fizetessék a kivetit adó. Annál fogva egy toltalek pontot indítványoznék: „a f. l. 1848-ik évi november és decenber hónapokra a 3-ik és 4-ik § ban meghatáro ott pálinkaadónak csak 1/2 része fizetend k.” Ez nézetem, mellyet pártoltatni kérek.

B. Luszinszky: Hogy csakugyan könnyebb opponálni, mint törvényczikket jót szerkesztetni, felek is, hogy ez minden elmefeszitésem mellett sületlen mandró ne legyen.

Mivel azonban az adótárgyban jót még senki sem idézett elő, bárki által tervelt törvényjavaslat fogadtassék el, azt akként kívánám csak egy éveti időre terjesztetni, és a tetszés vagy nem tetszés szerint a népnek szerkesztetni újat, mint tette azt Lykurgus minden törvényeivel.

Alapelveimet rövidben ismételnem kell, mellyek abban központosulnak, hogy a f. föld azért éget pálinkát, mert kénytelen; az alföld, mert még fa szüke mellett is hasznos, melly tekeretből kívántam volna, hogy az ország egy demarcationalis lineán tul ezen iparágat inkább meg dovtatná, midőn ez idén is általános a krumplirothadás; holott az alföld erről mit sem tud.

Másik alapelvem az: hogy a pálinka adójának alapját, igazságosan csak a mindennapi fogyasztás fel ehető, melly ideánban a mult szombaton megérosítottam; mert látom egy sze z. yárt mi lyenről még csak képzelődtem sem volt, s melly tömördekét főz három segéddel, melly mennyiséghez a felföldi gyárakban legalább 20 segéd kívántatnak.

Összom minister urnak kutatási gyűlöletében de talán sikerülnend törvényjavaslatom által azt távoztatni. Eged-letet kerek földieimtól, ha szerenysegből talán túlrótam meg, és megvalom nem kis aggodalommal adom törvényszerkezetü első próbát.

Törvényjavaslat a szeszgyártás adóztatásáról:

1. §. J. 1. szeptember hónap 1-5-ön napjátul mindenki, ki pálinkát vagy szesz gyártand, ettől ad t fog fizetni.

2. §. A két akot nem haladó csak házi szükségre pár hónapig égető kazánytól hónaponként ha burgonyát égetend 40 pft, ha gyümölcsöt 1 ftot, ha étet 1 pft 30 krt fog fizetni.

3. §. A nagyobb szerű, de közönséges kazánoktól akó mennyiség szerint fog a gyártó hónaponként ha burgonyát főzend 40 pft, ha gyümölcsöt 1 pftot ha étetet, mi csak a boldog földön lehet, ilyes kazánokra 1 ft. 20 krt. fizetni.

4. §. A nagyobb szerű gyárilag kezelt gőzös knél adóalapul, csak a mindennapi gyártmány mennyisége szolgálhat alapul ugyanazert a gyártó az adóvetés alkalmával köteles a rovatozónak irába kiadni, hogy annyit vagy a mennyit, ezt, vagy amazt, s ennyi vagy amannyi hónapig kíván égetni.

5. §. Ezen gyárak akként fognak 9 osztályba soroztatni, a melly osztályba soroztatott azon határ és föld a mellyen építettek.

6. §. Ha a gyáros a kijelentett időn túl más vagy többet kívánna éptetni, ezt 14 nappal hamarabb az adó előleges letetele mellett köteles a rovatozónak kijelenteni; ki ha hamar feltárlható nem lenne a nyilatkozat es pénz szól, abiról kezbe is letelei.

7. §. Ha a gyártó vagy többet vagy mást, vagy tovább főzne 100 pftal, és a környulmenyekhez kepest toltócczel is fog büntetetteti.

8. §. Hasonlóan büntetetik a főz 25 ft. és 3 hónapi toltócczel, és pedig mind a kettő annyiszor, mennyiszor.

9. §. A feladó 25 pft jutalmat kap, s hogy ezt a napszamosok is tehessék, midőn gyártan fakra riasztatik a gyártó de claratiója, melly nagyobb hitelesség végett a rovatozó által alá irandó és pecsételendő.

10. §. Kutatni sem a rovatozónak sem embereinek nem szabad, szabad szomban kün kérdezősködni és a vetkes bünhödés végett az illető s. o. gabironak feladni, ki szobeli per után fog e tenyben int. zkedni.

11. §. A hamisan feladó 25 pft és 3 hónapos börtönnel büntetendő.

12. §. Azon élettül, melly a burgonya égetéshez okvetetlen szükséges, de eieve ki val auct, és a szalattul 1 akó nem fizetettük.

13. Ezen a apok szerint fognak a gyárak osztály és értesítési mennyiség szerint adót fizetni.

Table with 2 columns: osztály, honaponként. Rows 1-5 showing different classes and their respective taxes.

Table with 2 columns: osztály, honaponként. Rows 6-9 showing different classes and their respective taxes.

Table with 2 columns: osztályban, honaponként. Rows 1-9 showing different classes and their respective taxes.

Table with 2 columns: osztályban, honaponként. Rows 1-9 showing different classes and their respective taxes.

Table with 2 columns: osztályban, honaponként. Rows 1-9 showing different classes and their respective taxes.

Table with 2 columns: osztályban, honaponként. Rows 1-9 showing different classes and their respective taxes.

Table with 2 columns: osztályban, honaponként. Rows 1-9 showing different classes and their respective taxes.

14-dik szakasz. A tiszta szemes kiegészítet (let köblétől, a fentebb irrt osztályzati arány szerint, a 3 első osztály fizetend két és félsz annyit, mint a burgonyától, a 4, 5, 6 ik osztályban két annyit, a 7, 8, 9 ik osztályban másfél annyit.

15-dik szakasz. Gyümölcségetéstől, az adó szinte a kiegészítendő mennyiség szerint fog fizetenni, mellyre a gyártó a rovat arányát a fentebb érmett mód szerint kivallani köteles, és a szivások classifictioja szerint az első 4 osztály kétszer annyit, mint a burgonyától, a 4 utolsó másfél annyit.

16-k szakasz. Ha az országos, vagy vidéki rosz termés miatt a kormány a pálinkafőzés eltiltását tartaná szükségessé, ezen intézkedést augusztus 10 keig tenni köteles, nehogy a gyártmányokkal, de főkép hívó marhával magukat ellátó gyárosok nagyba károsodjanak.

17-dik szakasz. A külföldi szesz behozására 8 pengő ft akónkénti vám vetetik.

A törvényczikk két utolsó § a megmarad. A nyos István: Tisztelet ház! Bátor pálinkagyárakkal bővelkedő országunkban az enyim 3-k vagy 4-ik helyen áll. még is ezeket más országok példájára minden egyeb más tárgyaknál tájkülönbség nélkül erősen megadóztatni szükségesnek tartom; mert ezek kivált hoi burgonyából, és pedig nem a gyárnok öntermesztette burgonyájából főzetik a pálinka, azon felül, hogy éppen azon szegényebb néposztály földjének zsúját, — melly sem pálinkát nem főz, sem marhát nem bízal, s így a földnek más útton azt, mit a földet szerfelet rontó burgonya aránytalan természetével abból kivett, visszaadni nem képes, — kiszívják, a gyárosoknak közvetlen s közvetet tetemes nyereséget nyujtanak.

Ezen elvből indulva ki, Luszinszky barátom módosítását mind szövevényes volta miatt mind, azért, mivel ezen mód sitás szerint e tárgy Eurpában adó alatt levő minden tárgyak közt leg-elelyebb adóval t. i. egy akó spiritus az első osztályban körülbelül 9, az utolsó osztályban pedig 2—3 krral rovatnék meg, el nem fogadhatom; — pártolom inkább a központi választmány javaslatát, sőt azt magamév tetsem azon csekély változással: hogy az adó a kazányokra és lombikokra ne általánosan vettessek, hanem a rendes pálinkafőzési idő 8 hónapokra határozatassék, akár a központi választmány által javasolt adóztatási öszveg, akár ennél nagyobb, hónapokra felosztatván, a gyárnok ezen kulcs szerint tartozzék fizetni. — Nyer e szerint a pálinkafőz, mert csak annyit időre fizet adót, a meddig dolgozik; de nyer az állomány is, mert a gyárnok nem lévén morálitet kenyszerite az általános terhes adóztatást a gyártási időnek felére való meghosszabbításával kijáztatni, s így az ország valóságos kárával, s veszteségével teméttelen mennyiségű élelemszerkeket felgyátatni a nélkül hogy a kifőzött moslékot nyáron marhatartásra használhatná.

Melly pálinkaházak, s különösen a felföldi megyékben a fa olcsósága mellett, ezen adót meg nem bírják, nevéket sem érdemlik meg. Nezetem szerint ezen terheket egyedül a felsővidéki csak kisebb az egeszeséget rontó, és tébolyodottságot előidéző fuzel-olajjal keltes, iczénként ható 14 — 15 fokú vatkát főz, ugy is inkább ma, mint holnap a legbe röpitendő pálinka házak nem győzik meg.

Ezeknek folytában a szóban levo törvényt ekép ohajtom módosittatni.

„Az országos pénzügy iránti jelentéshez B. 7. l. alá csatolt törvényczikknek a rendkívüli pálinkaadóról.

1 §. Még az új adórészter behozatnék folyó 1848 évre rendkívüli pálinkaadó állapittatik meg, és mindenki által, legyen akár adózk, akár nem adózk feltateteni fog, ki pálinkát főz.

2 §. Mindaz, ki csak tulajdon házi szükségére főz pálinkát, fizet különbség nélkül 2 forintot.

3 §. Egyszerű pálinkaházaknál: a) mellyekben egyedül gyümölcs, törköly, seprő főzetik 4 akós kazán 2 forintot, minden további akó tartalmánál akónként 45 krt.

b) Ha pálinka burgonyából főzetik, a kazán mindenik akotartalmától honaponként 1 forintot.

c) Ha gőzölőből főzetik, a kazán mindenik akotartalmától honaponként 1 forintot.

d) Ha gőzölőből főzetik, a kazán mindenik akotartalmától honaponként 1 forintot.

- c) Ha gabonából főz, a kazán akótartalmától akónként minden hónapra 1 ft 30
- 4. §. Gőzgéppel felszerelt szeszgyárnál a lombik tartalma szerint fizet:
 - a) Ha gyümölcs, törköly, vagy seprőből főz, hónapanként 1 ft.
 - b) Ha krumpliból főz, hónapanként 1 forint 30 krt.
 - c) Ha gabonából főz, szintén hónapanként 2 ft 15 krt.
- 5. §. Az ezen adóval terhelt hazai pálinkafőzés védelméül, a külföldről behozandó pálinkára, aközül 3 ft 12 kr határvám vetettek.
- 6. §. Pálinkával egyenlő tekintet alá jön a spiritus, liqueur, s bárminő nev alatt előforduló szesz.
- 7. §. A pálinkaadó összeírása, és pálinkaadó kivétele a jövővelmi adóval együtt törénik.

Lónyay Gábor: Az indirect adók közt a pálinkaadó az, mely nagy tekintetre méltó; mert azt, minden országok czelszerűnek s jónak tartják megadóztatni, s azt hiszem: hogy Magyarországon is nem sokára el fog annak ideje következni, hogy azt — mint hatalmas fogyasztási adót — igénybe fogja venni a státus; mert például: Poroszországnak, mely csaknem hasonló kiterjedésű honunkkal s népességre nézve is szinte egyforma, a pálinkaadó 6 millió pengő ftot hoz be éventint. Haem csak az a kérdés: hogy van-e annak ideje, hogy mi ily fogyasztási adó behozására czelszerű törvényt alkossunk. Magam is azt tartom — engedelmével legyen mondva a pénzügyminis-ternek — hogy azon törvényjavaslat, mely a pálinkát czelozza megadóztatni, nem czelszerű, mert az ugynevezett kazánadó sehol sem divatozik. Mindenütt Poroszországban, Ausztriában is így kezdetek a pálinka megadóztatását; de mindenütt annak czelszerűségét állítván, azt másképp fordították t. i. azon kádat, — melyben az ugynevezett „Maiseh“ van adóztatva meg; mert a kazán lehet hajtatni többször, mint eddig, de a maisch-kádat nem lehet kiüríteni tetszés szerint 24 óra alatt, hanem 40 vagy 70 óráig kell benne hagyni. Azt vélem tehát: hogy talán már a jövő évben meg fogja a törvényhozás ezen adóztatást változtatni, mert nem czelszerű; de annak már most ideje nincs en, hogy hosszas törvényjavaslatokat hozzunk e tárgyban, mert én is tudnék talán jobb s czelszerűbb javaslatot előadni, de azt vélem, hogy miután azon adó — mely javasoltatik — nem nagy, s első próbálatán jobb lesz, hogy abban némi tapasztalás szerezzünk, t. i. az ugynevezett kazánadóból, s tartjuk meg egy évig ezen adóztatást, addig fogunk meríteni tapasztalásokat, s azon esetben, ha élünk — meg lehet változtatni a törvényt, most pedig azona módosításokkal, melyeket a középponti bizottmány javasol, elfogadhatunk a törvényt. Két órában meg s meg kellene határozni: 1 órában világosan kimondani azt, hogy azon kazánokat — melyekkel nem főznek — nem kell megadóztatni mert a főzést nem az, hogy a kazán, hanem hogy a pálinka adóztatás meg 2-ór hogy miután a jövő évi költségvetésbe ismét ki van téve a pálinkaadó, meg kellene különböztetni — s mint mondottam az előttem szólók által, hogy miután ezen pálinkafőzés az idei őstől a jövő tavasz terjed, ki kell mondani: mit kell fizetni 1848-ban, és 1849-re mit kíván számítani a törvényhozás.

Román: Előre beadván azt, mikép az othom szükség fedezésére előttem szólott Varga Sándor módosításához szivesen járulok: a pálinkafőzés többi módjaira nézve azon vélekedésben vagyok, miszerint megismerem azt, mikép a pálinkafőzés némiképp mind a gazdaságot elősegíti, mind pedig kereskedést nyújt. E részben a többi gyárosok, az iparnak többi ágazatai hasonló eredményt szereznek, mégis sem a párnak többi ágazatai az adó alól nem vételek ki. Egyébiránt úgy vagyok meggyőződve, mikép az adó csak akkor lenne terhelő a pálinka előállítására nézve, ha ő, vagy juttatásában, vagy úgy lennének kénytelenek eladni pálinkájukat, mint a külszázati eladó. De ezen eset nálunk nincs; mert ugyis szinte adó alatt van a pálinka előállítása, s azoknál a hazai pálinka a külpálinka behozása ellen a törvényjavaslat szerint határvámmal védetik. — Egyébiránt is azt hiszem: hogy ezen adó nem lesz terhelő; mert közvetlen ugyan az előállítás fogja viselni, de közvetlen nem ő, hanem a vásárló, a fogyasztók fogják fizetni. A felső megyékre nézve — melyeket némiképp ismerem — s hol a pálinkafőzés leginkább divatozik, kénytelenek vagyok megvallani, miszerint megismerem: hogy némi keresetmódul szolgál, de egyszerűsége a nép elégszényedésének egyik főalapja, mert a pálinkagyár nem gyógyszer, hanem méregszer az egész nép re. Azért kijelentem, hogy a középponti bizottmány véleményét oda kiadom módosítani, miszerint ott, ha a pálinka a 3-dik §-ban krumpliból főzött, a kazán minden tartalmától nem 4, hanem 3 forint, a 4-dik §-ban pedig, ha pálinka krumpliból főzött nem 8, hanem 6 forintban lenne megállapítandó.

Ambrus: Ajánlom figyelmébe a háznak azon osztályt, mely a pálinkafőzést nem ipar, nem kereskedés végetti iza, — hanem csupán csak élelmi szükségéből. Azért kívánom a 2-k §-t oda módosítani, hogy ott — hol nem adja a kazán a két akót, és csak gyümölcsből főzött pálinka; az, az adóitól mentő tettesek.

Fábrián Dániel: Nem akarok a világról a pálinkafőzésre nézve apológiát mondani; mert annak mind egésségi, mind erkölcsi kárát tapasztalásból tudjuk mennyián, de engedjék meg uraim: hogy például a hazának sok vizek van olyan: különösen a székelyföld olyan, mely kénytelen pálinkát főzni, mert különben nem tud meg élni, sbbol tartván marháját s fejős teheét. Így például: kuldoim Kezdivásárhelyen merőben pálinkafőzésből élnek, s egy ház sincs, hol pálinka ne főzötték, miért? azért, mert azon határon egyetlen egy darab legelő, s egy szászúrára való kaszáló nincs, tehát szántások kell a földet, s marhát tartani — melyet nem képes egyébből eltartani, mint a pálinkafőzés után járó moslekből, s különben is oly csekély az út, mely a pálinkát főzik, hogy egy akót nem halad meg. Tehát már most a középponti bizottmány vélekedésének a 1-2-ára szóllok; melynek egyike a kereskedelem czékkel illeti, a másik csupán a házi szükségét. Bátor vagyok ez utolsóhoz szólni, s e részben csak annyit indványozni: hogy legalább tekintetbe vegyék azt, hogy azon embereknek nem lévén semmi más módjuk gazdaságuk folytatására — mint azon kis moslek mellyel marháat tartják, — az adó egy kazántól 1 forintra szálltassék le. Ezt azért kívánom, mert nincs azon a vidéken oly ház, mely egy akós kazán után ne tudjon főzni annyit, hogy egy egész évi lázatására ne legyen szükséges.

Vlad Alajos: Olyan völknek leven képviselője, hol részint csekélyszerebb a kereskedés, részint pedig, miután szólok alig van és bor nem terem, itál végett használtak a pálinkafőzés. Eanfölgva szükségesegek látom s kötelességemnek érzem, mind a ministerialis javaslatra, mind pedig a középponti bizottmány jelentésére kinyilatkoztatni: miszerint sem az egyiket sem a másikat nem pártolom; és pedig azért nem pártolom, mert a miképpen Czegled város követe előttem kifejtette, már maga a 2-fos census a gyűlölet színét viseli magán, — és azért mert mindene-estre bár egyike vagyok azoknak, kik az ország jövedelmét szaporítani kívánják, de a népnek terheit is enyhíteni onajtanak. Mivel pedig jól tudom, hogy küldöm az annyira gyűlölt kazánpénzt kívánaták megszüntetni, és ennek szorgalmazása végett megkértek, azért azt eltoroltatni kívánom, s a bizottmány jelenését sem pártolhatom, mert az kutatásokra fog alkalmat nyújtani. Más részről tekintetbe veszem küldöimnek laknelyét a mely többnyire természetlen felbőll all. Sok darab föld van out olyan, mely buzza természetére alkalmatlan, s e tekintetből már ezelőtt jóval szilvafákat ültet-

tek oda, s azoknak gyümölcséből pálinkát főznek. Azt tartom tehát, ha azokat megadóztatjuk a kik kevesebb mennyiséget természetnek, nem teszünk czelszerűen. Azt mondom tehát, hogy azok a kik 20 akót főznek évenként ne fizessenek semmit; azok pedig a kik többet főznek és kereskedést üznek vele, fizessenek 1 ftot a mint Czegled követe mondotta.

Piller: Röviden megmondom véleményemet, hogy először a pálinka főzés a felföldnek szükséges kelleke, mely nélkül a földmivelés csak veszteni fog s általa a státus kárt szenvedne, mert midőn jelenleg eltő öletet az urbéri ingyenszolgálat, azáltal is igen sok föld nem fog műveltetni, mert az ingyenmunka megszűnővén, nem lesz melő a földet pénzeze melvini. Másodszor a földmivelésnek ezen módja által a pálinkafőzés is lesz korlátozva, s ezzel annál több föld fog parlagon heverni, mi a státusra nézve károsan fog hatni. Tehát a pálinkafőzésre, ha morális tekintetben káros is a népben, azt ohajtom, hogy miután a folyó felében a jövővelmi adó vétetett alaput, tööllessék el. Ha pedig ezt el nem fogadják, akkor oda járulok véleményemmel, hogy azon szegény osztály, mely csak önszükségére főz, vételessék ki az adó alól. Például sz. k. Szebeváros szegény város, minden polgára bir azon joggal, hogy ön szükségére pálinkát főzhesse s ez által egy pár köbös földjét művelheti. Ezen jog szorosán össze van kötve a földmiveléssel. Azt hiszem, hogy akkor is jót teszünk a státusnak, mikor a földmivelést elmozdítjuk, ha pedig azt akadályoztatjuk a státus is sokat vesz. Kivánom tehát, hogy ezekre nézve szájék meg a pálinkaadó, a többekre s zve pedig aképea számítamán az adót: a mint burgonyából, gyümölcsökből vagy más gabona nemekből égettetik a pálinka. A felföldnek tulajdona az, hogy semmi által nem lehet értékesíteni a földet csak burgonya által, ha ez nem természetlik úgy nincs miből élni, s a pálinka adót vetni s ez által a burgonya természetét akadályoztatni ugyan annyit volna, mintha az ország azt mondaná: hogy Torontal megyében a buza földeken nem szabad búzát természetni; mert ott épen a buza természetén a földnek tulajdona, a felföldön pedig a burgonyatermesztés. Kivánom tehát, hogy a burgonya számítassék a gyümölcsök sorába, annyival inkább, mert minden gyümölcsöt lehet azaiva elrtani a burgonyát pedig sehogy sem.

Antal Mihály: Egy észrevételem van a pálinkafőző kazánokról. Az moada ik a 23-ban: „mind az, ki csak tulajdona házi szükségére főz pálinkát fizet különbség nélkül 2 ftot.“ Az krdem uram: hogy fizetett az, a kinek egy vagy két kazán törkölje van 2 ftot? A k másnak a kazán ában főzi pálinkáját és azért a kazán birtokosának vagy pálinka vántot vagy pedig különösen 36 krt fizet, s a kifőzöt pálinkától nem jön be annyi penze, mint a menyit a főzést fizető tartozik. Ezt én nem látom helyesnek, s e szerint úgy kívánom módosítani a 2-ik §-t: mindaz, a ki csak tulajdona házi szükségére gyümölcsből, törkölyből, hórseprőből, főz pálinkát, kveve azokat a kik kazánal nem bírnak, különbség nélkül fizetnek egy akós kazántól 1 ftot két akóstól 2 ft három akóstól 3-at és így felebb felebb tiz akóstól 10 ftot, huszontól akóstól 25 ft. Vannak nálunk olyan zsidó kereskedők a kiknek 25 akós kazánok is van, ezek minueva akótot ugyan annyit fizessenek. Így javaslatom én ezen törvényt.

Kossuth Lajos pénzügyminis-ter: Az érdemes követ urnak meggyűjtására megjegyzem: hogy nemem nincsen standokomban, hogy az, a kinek magának kazánja nincsen, a főzéstől adót fizessen, haem csak az van standokomban, hogy az a kinek kazánja van, annak tartalmához kepest fizessen adót. — Mar most avár többen, akár maga a tulajdona foz rajta, az nem tesz különbséget, s így az érdemes követ ur ezen módosítással megelégedhetik: „kiveve azokat — kiknek kazánuk nincsen.“ A törvénynek ez az értelme s a végrehajtás alkalmával nem fogja azt senki odamagyarázni, hogy olyan — kinek nincsen kazánja — adóztatassék meg, haem mindig a kálta maga az, mi megadóztatuk. S így az érdemes követ urak aggodalma el fog enyészni, mivel tökéletesen egy véleményben vagyok.

Mi pedig előadásának másik részét illeti: igen helyeslem nézetét, hogy t. i. akonként történjek az adóztatás, s ne tekintessék a kazánok tartalma. Azon megyében — melynek egy részét a t. köv. ur képviseli a szilvából pálinkafőzés nagy kiterjedésben gyakoroltatik — teszi az élelemnek egyik ágát. Ezekre nézve azt vélem, hogy ne adóztatassék meg oly mértékben mint azok — kik a pálinkát kereskedés végett főzik; s így nem akarom hogy az: kinek három akós kazánja van 3, kinek 4 akós kazánja van 4 ftot fizessen; hanem azt vélm: — és az érdemes követ ur jobban ismri a helyzetet — hogy ritka eszt az, melyben a gazdaembernek 4 akós kazánal nagyobb kazánja legyen.

(Antal Mihály: Az sincs!): Tehát meggyűjtátással mondom, hogy a 4 akós kazán — mi a népre nézve a legnagyobb mérték — ne terheljük a kazánokat akó száma, hanem 1 forinttal kisebb adót tegyünk rájuk; azon felül pedig: legyen az adózás úgy, mint az érdemes követ ur mondja; sőt ha a véleményeket egyeztetni lehetne, kinyilatkoztatom, miszerint alapsaak talalom a középponti bizottmányok azon nézetét, hogy a pálinkafőzésre nézve jó különbözetet tenni a tekintetben, hogy miből főzöttik a pálinka; mert kétségtelenül a törkölyből pálinkának kifőzése oly dolgot értékesít a státusra nézve, mely különben elveszett volna, — következésképp, hogy ez kevesebbe terheltesék, helyesnek talalom. Tehát a közeponti bizottmányok oszállyozását helyeslem, valamint szinten azon észrevételeket is, melyeket több tisztelt követ urak — különösen a nép tekintetében tetek.

Repeczki: Módosítványt kívánok tenni, tehát engedje meg a ház, hogy szóljak. A felett, valjón kellesen e realkivüli körülmények között pálinkára adót vetni, vagy nem? kérdés nem támasztatik; de a felett: valjón kikre kellesen adót kivetni a jelen körülmények közt? különböztes tenni kívánok, s e részben inonványozom, hogy azok, a kik eddig is adót fizettek — miután a megyék által eddig a divatozó rendszer szerint 1848-ra ki vetetett az adó, annak 1/2 fogják ket hónapra fizetni, azon adóba minden megyében, melyben kétség-telenül ben van a pálinka kazánok álti adomsgrovás, és így kétszerezése révük meg ezen beneficiumot. Ez így van, s e tekintetben bizonyosságul felhivok mindenkit — ki a megyei adóztatási rendszert ismeri. Azt tartom: ne kövessék azon római császárnak példáját — ki azt mondá: „Lucri odé bonus undecunqve veniat.“ — Méltóztassanak tehát azon módosítást elfogadni, mely mindössze az 1 ső §-ban levő ezen eszmének kihagyásából áll: „míg az új adórendszer behozatván, f. 1848-iki évre realkivüli pálinkaadó állpittatik meg.“ — hozzá tettevén: „és az, ki eddig adót nem fizetett fizetni fog.“

Zemberi Uram! a pálinkaadóra nézve azért oly különbözök a vélemények és nézetek, mert a mi nagyon természetes, ideáját kiki abstrahálja azon kornyék szükségéről melyben lak. A szükség igen különbözök, azért a javaslatok is különböznek. Azt gondolom minden pálinkaadónak nem lehet igazságos alapja, ha az üzleti időt kihagyjuk, mert nem elég azt tudni 6 vagy 10 akós kazánom van-e, hanem kell tudni mennyi időig főzök rajta; ha tehát igazságos törvényt akarunk hozni, mely egyet ne nyomjon, másikat pedig ne könnyise szerfelett, az üzleti időt fel kell venni. A központi választmányak azon nézetét mely az anyagok közt különbséget tesz, a szegény osztály érdekében el nem fogadom, mert a szegény osztály krumpliból ritkán főz, hanem gyümölcsből. Ká tehát nem terhelöm a gabona-

főzést ezen tekintetből, mert akkor a szegény népek üzletét fogjuk terbelni. Mit tisztelt barátom Lónyay Gábor hozott elő, hogy töltés systema az, mely a kevesebb mennyiség háraozza meg, azt mondhatom, ez a legnyomasztóbb rendszer, mert ott a felgyeőnk napontkint kutatni kell, valjón nem több a fatott e be a kálta mint a mennyi ígértetett abban főzetni. A házi szükségére megkülönböztetést nem tennék, mert gyakorlatból tudom, hogy nálunk 1—1 1/2 akós kazánok látják el egész Semecezet páli kával, s így nem all az, hogy 1/2 vagy 1 akós kazánal csak házi szükségekre főztek. Ezeknelo va ezen egyszerű módosítást ajánlom: „minden kazánok let akó 6 hónapra használatért fizetetik 2 pft, s ehez aranylag a forgalmi időhöz s kazán nagyságához. A gőzkazán fizet két annyit. E szerint oylan szólós gazda, ki nem főz tovább csak 2 hónapig, fizet csak 2 huszast. A 2 §-hoz, a forgalmi idő a tulajdonos által az adózás nélkül irásban beadatik, mellynek általhőgja kétszerezésé aó al rovat k u e.“ Az mondatik talán, hogy ez kutatással jár. De adó elndszert kutatás nélkül behozni nem lehet; ha az anyagok közt különbséget teszünk, s meghatározzuk a gyümölcsöt, nem lesz-e ott is kuttás, ha kics e gabona, burgonya s. b. Tehát felgyeőnek kell lenni, s azo közt legegyszerűbb midőn bejelentem, hogy p. o. az én kazánom 6 hónapig működik. Ez a kutatások legkisebb ke.

Előnk: Talán lehetne szavazni? (Szavazunk!)

Hevesi: A pálinka ügyében mondhatom azok szólatalk fal leginkább, kik a gyárnak érdekeit pártolják, de egyáltalában nem azok, kik az emberiséget e tekintetben szem elti kénytelenek tartani. Én azt tapasztaltam, hogy a szegényebb felső vidékeken mióta a pálinkagyárak nagy divatba jöttek, azóta még egyszer oly szegények mint voltak az előt; s nézetem szerint a pálinkafőzés ez euboriság megrontására van oly gyári minőségben felálltva; mer. hatással van a pálinkának nagy mértékben főzése testileg és lelkileg azon népre, mely azon tájon lakik. Hatással van szellemileg is, mert oly nagy mennyiségben kezdenek főzni a gyárak, hogy csak fortely úján tudják az elfogyatani, s korcsmákban a pálinka ára csaknem kétszeresé mint a boré, s így a nép annyira neki adta magát a pálinkavásárlás, hogy idejének felét pálinkavással tölti el, s tapasztaljuk, hogy azon előbb egészséges nép, mióta 2 éves gyermek is pálinkát iszik, eltörpül. Ne gondoljuk hogy épen úgy van mint a gyárosok elodatták. A népek épen semmi haszna nincs belőle, mert ha azou föld t, melyet burgonyával ültet be, más terménnyel vetne be, talánkelet uyy ana neki, most pedig a beületelt föld terményét a pálinkagyáros elol gezes által már termes elött magáé vá tette, s midon a szegény embernek bitorolni kellene burgonyáját az már dőbe nem az ové, hanem a gyárosé, s így a népek, mely külön ea a burgonyából elelt volna, ha a gyáros meg nem vásárolta volna mint egy zoa burgonya kifőztek, a nép élelmere már károsan tájon nem marad semmi. Több okokat tudék felhozni, de miután látom hogy e t kuttatban alig lehet intézkedni, en általában minden gyári egteresség országosan leendő eltörítésére szavaznak. A házi szükségére főzőnál pedig leginkább azért, mert az idén úgy is megvannak rova, az adót 1 ft-ra kívánom leszalítani. A gyárosokra nézve pedig megtartam pénzügyminis-ter ur javaslatát.

Egy képviselő: A 3 forint 12 kr p linkavámot követelem; mert e mellett a magyar pálinka a legyőlt pálinkával nem concurrálhat. Ugyanazért felebb emeltetni kívánom.

Klauzál: Kereskedési szempontból van szerencsém észrevételet tenni a most hallott előadásra, hogy t. i. 3 frt 12 krtál a pálinka bevittelt magasabbra emelni nem lehet; mert ez már oly magas vántelt, hogy ha még magasabbra tessük, akkor a csempészkedés igen kifogya magát fien; pedig a vámszabályzatnak egyik főköve ke, hogy a csempészkedésnek utat ne nyisson a törve yhozás, mert akkor a csempészkedő semmit sem fizet, meggyezt t. i. avval ki az ő csempészletét előmozdítja, és egy nem csak a kintárnak van kára, hanem a productio is lenyomnak. Erre a nyitól ukatob figyelmeztetem a házat, mert Magyarországnak határvámja nincs, meg csak orvben van, 7—8 száz ezer fruba kerül, és csak egy év alatt felejtük letrre hozhatni. Ha tehát a pálinkát most 5 frtra tennek, az idén tenárdek pálinka fogva bejoni Galucziából. Azert úgy hiszem a 3 ft. 12 krtál meglehet maradni.

Előnk: Miután pénzügyminis-ter ur a központi választmányak javaslatát eltagolta, úgy hiszem, azt lehet-e szivazas alapjau felvenni. Egyébiránt 13. módosítás van benyújtva. Ezek szorint 1/2 akót kéneve szavazni, s ha a központi bizottmány által benyujto t. javaslat el nem fogadjatik, akkor a módosítások közt fogunk szavazni. Kossuth: Az érdemes követ ur — miután állom — mert nem voltam jelen, azon figyelmeztetést tette, hogy kik eddig adót is fizettek, ha azoknak pálinkakazánjuk van, az az adóztatásban megjelent. Ez igen helyes észrevétel. Tenet ez csak azokra értnek, kik e részben nem adoznak.

Előnk: Mielőtt által mennék a §-ra, ezt kéneve eldönteni. Nem tudom, hogyan érteük, ugy-e, kik adó alatt vannak s pálinkafőzést fizetnek, jaauarusig megtartásuk a régi rovatot, vagy pont ezen új rovat alá esenek, mert különben a pálinka ké rovat alatt lesz, s igen sok ember keveset, mások ismét igen sokat fogják fizetni.

Repeczki: Égtem azon indító ok vezetett: mi kivetettük novemberre és decemberre az adó osz áyra azon mennyiségnek, mellyet rá a hatóságok 1847-re kivételé 1/2 t. Ezen adóban dea van a pálinkakazánoktól szokott fizetés is, mert a megyék a pálinka kazánokat mindenütt megadóztaták, és pedig ben van teraaióleg, mert ámbár 2 hónapra van számítva; még is 3 hónapra illetőségüket vete fel a ház. Tehát itt különösen levén terneve, szaks-gesnek látam inonványomat megtenni, mert ha a realkivüli pálinka adót az eddigi adózó osztályra kiterjeszteni fogja, az realkivüli terneve lesz. (Szavazunk.)

Bozerédi László: Azt gondolom, meg kell különböztetni a direct és indirect adót. Itt a pálinkaadó mint indirect jeleni meg, s azért nem fog kétszerezés megadóztatni. Kik eddig adót nem fizettek, a pálinkafőzés a jövedelem catheriorájában szinte meg fog jeleni, s azért indirect pálinka adót is fogják fizetni. Tehát a pálinkaadó manipulatoja egyformaságának tekintetéből is káros lesz ezt kivenni, és nem tesz annyi különbséget, hogy a miatt külön intézkedést tenni kellene.

Előnk: Talán először ezen elvet döntünk el t. i. kívánja e a ház azt, hogy ezen pálinkaadókat kivételések, kik különben az 1847 adózáokban az illető törvényhatóságok által már ezen adó ebeben megrovattak, s hogy azokra nézve tettesek különbseg. Kie ezt avarak álljanak fel. (Felállnak.) A többseg nem kíván különbséget teteini. Most által mehetnek az 1-ső §-ra. Figyelmet kerek a háztól. Ha §-kint a szavazás megtörténik, s méltóztassanak a kerdest jól érteni, megint oly zavar lesz mint tegnap, s én nem tehetek róla. Az 1. §-ra nézve beadott módosítások közt leglyene ges bb az, hogy mondassék ki, miszerint csak azok esenek ezen pálinkafőzés terhe alá, kiknek kazánai működésben vannak, azaz főznek. Ez természetesen érteük, de ha azt gondolja a ház, hogy szűcséges, ki lehet mondani. Kik ezen pótlékokat elfogadják vagy is világosan kimondani akarják, a mi úgy is magában érteük, alyanik fel. (A többség feláll.) Már most következik a központi választmányak azon véleménye, melyben mondatik, hogy mind az, ki tulajdona házi szükség-

re főz pálinkát különbség nélkül fizet 2 forintot. — Erre nézve pénzügyminiszter urnak módosítása szerint a 2 ft. 1 fura kiváratik lezálatni. Kik az 1 fót elfogadják méltóztatassanak felállni. (Többség fel áll.) A többség egy fót akar. Következik a 3. §. „Egyszerű pálinkaházaknál a) melyekben egyedül gyümölcs, törköly, seprő főzetik 4 akós kazán 2 ft. minden további akó tartalmánál akónként 2 fót. Erre nézve a lényegesebb módosítások oda járulnak, mint p. o. Zsemberi nem kíván különbséget tenni azokra, hogy kik főznek és miből p. o. törkölyből, gyümölcsből vagy más gabonanemből főznek-e? legnagyobbrésze a módosításoknak ezen adót leakarja szállítani 1 ft 40 kr. 1 ft. 20 kr. vannak kik 40 krra. Miután tehát több módosítás van: első kérdés marad a szerkezet Kik megtartani akarják álljanak fel. (Többség fel áll.) Marad a 3 § a) pontja. Következik a b) pont: „ha a pálinka krumpliból főzetik, a kazán minden akótartalmától 4 ft.“ Erre nézve több észrevételek vannak, némelyek le akarják szállítani 1 ft 40 krra Kik a b) pontot úgy a mint van megtartani akarják álljanak fel (Többség fel áll.) Marad a b) pont. Következik a c) pont: „ha gabonából főz a kazán akótartalmától akónként 10 fót fizetend.“ Erre nézve vannak kik leakarják szállítani 5 ft. mások 4-re. Kik a szerkezetet akarják álljanak fel. (Többség fel áll.) Marad a szerkezet. Következik a 4 §. „Gőzgéppel felszerelt szeszfőzőknél a) lombik tartalma szerint fizet: a) ha gyümölcs, törköly, vagy seprőből főz 4 ft. b) ha krumpliból 8 ft. c) ha gabonából főz 16 ft.“ Magára az elvre nézve a benyújtott módosítások közt nem igen van különbség, mindnyájan elismerik hogy azon gyároknál, melyek gőzerővel dolgoznak 2-er annyi fizetessék, vagy legalább sokkal több mint az egyszerű gyároknál. Tehát csak a somma erát van különbség. Kik elfogadják a szerkezetet álljanak fel. (Többség fel áll.) Marad a szerkezet.

Ányos István: A szerkezetet ugyan a többség elfogadta, azonban a módosításokban azon körülmény is előfordul, hogy a kazánokra vetessék ki az adó, vagy pedig a gyártási idő hónapokra felosztassék 7-8 hónapot vévén főzési időre. Ezt ohajtanám kérdésre kitüntetni; mert azon körülmény is adhatja elő magát, hogy a krumplivész miatt az is kénytelen pálinkát főzni, ki különben nem főzne, s hogysem 8 ft. fizessen akójától inkább elhagyja rothadói krumpliját. Nézetem szerint a központi választmány által ajánlott egész mennyiséget hónapokra kellene felosztani, 8 hónapot vévén főzési idejéül.

Elnök: Mi a képviselőnek előadását illeti úgy látszik, hogy magában igazságos volna, hanem miután a többség ezen szerkezetet elfogadta, új módosítást hozzá tenni nem lehet. Következik a váma. A 4. §. a) 8 ft. válóban levén kitéve, 3 ft. 12 kr. pp-re kiigazítandó. Van egy módosítás mely iczénként 15 krt kíván. Kik a szerkezetet elfogadják álljanak fel. (Többség fel áll.) Marad a szerkezet. Az 5-ik 6-ik §§-ra a központi bizottságnak nem levén észrevétele, de a benyújtott módosítások közt sincs, ha tehát senkinek sincs észrevétele, talán el lehetne fogadni szavazás nélkül is.

Varga: En egy toldalék §-t ohajtottam, mely azt tartja, hogy f. e. november és december hónapokra meghatározott pálinkaadó időhöz aránylag fizetessék.

Elnök: Ezen már túl vagyunk. Lónyai M. (Olvas.) Törvényjavaslat az ország azon részének, mely eddig Erdélynek nevezetett közadójáról. A központi választmányak erre nincs észrevétele.

Elnök: Pálfi képviselőnek van egy módosítása, mely így szól: „kivételnek a katonaszkódó székelés és oláh határvidékek, kik tovább rendelkezésig ezen állapotban hagyatnak.“ Van ezental Bobolyi képviselőnek ott hol az mondatik: „eddig Erdélynek.“ hozzá tétetni kívánja „s ahhoz kapcsolt részeknek.“ a 2. §. színté „Erdélynek és a hozzá kapcsolt részeknek.“

Kossuth Lajos: Csak annyit kívántam kijelenteni, hogy a képviselő urnak módosítását elfogadandónak gondolom én is, mert a részekbeni megyék ámbár porták szerint bejelentettek, de ott portális kivétel sem volt. A katonaszkódó székelésre nézve: ha úgy áll a dolog hogy jelen állapotjukban maradnak, adó tekintetében azt színté természetesen találom, úgy az oláhokra is, s általában a határökrökre.

Elnök: Bobolyi képviselő urnak észrevételét, mely pénzügyi miniszter urnak kijelentése szerint is marában értetik, hogy a partiumbeli megyék Erdélyhez számíttatnak, talán szavazás nélkül is el lehetne fogadni. (El) Pálfi módosításához hozzá tenni lehetne „oláh és általában minden határör.“ Kik ezt elfogadják álljanak fel. (Többség fel áll.) A többség elfogadta. Következik a 9. §. alatti törvényjavaslat. Miután azonban a ház ezt már tárgyalta, s el is fogadta, de a felső házal is keresztilmettel, és sanctio végett felsőes királyunknak is felterjesztetett, nem szükséges újabb tárgyalni, hanem általmehetünk a budget másik részére.

Lónyai M. (Olvas.): „Ő Felsége udvarára 2 166 667.“ Elnök: Hogy időt ne veszítsünk talán most el lehetne végezni.

Bezerédi László: Miután mind ezen kitételek a sommákat kivéve az 1849 budgetben is előfordulnak, azt vélném időkimelés tekintetéből a tárgyalás együtt történhetnék.

Kubinyi Ferencz: En a tárgyalást kívánom pontonként felvéteni azért, mert lehetnek oly rovatok, melyeket mostani körülményekben leszállítani kell.

Elnök: Csak arra figyelmeztetem a házat, azt igen is kimondhatja a ház, hogy 1848-ra ezen kiadások elfogadtatnak, de hogy együtt tárgyalassanak azt ki nem mondhatja, mert ez itt befejeztetvén azonnal által küldetik a másik házhoz. Addig tehát nem várakozhatunk, mert különben az országgyűlés megszakadna, de különben is, minden évi budgetet külön szokás tárgyalni. Az 1. pontra nézve van itt egy módosítás Madarász József képviselőtől, melyben a királyi udvarnak tartására évenként 1 millió pftot kíván, ha senki sem kíván szólni el lehet dönteni a dologt szavazással. Kik a szerkezetet kívánják megtartani álljanak fel. (Többség fel áll.) Marad a szerkezet.

Lónyai M. (olvas): Fenséges nádor udvara és hivatala 112 860 ft p.

Elnök: Madarász Józsefnek erre nézve beadott módosítása szerint lenne 100 ezer forint. Kik a szerkezetet megtartani kívánják álljanak fel. (Többség fel áll.) Marad a szerkezet.

Lónyai M. Nagy Károly képviselőnek egy törvényjavaslata van itt a Jász Kun kerületik által eddig fizetni szokott díjnak megszüntetéséről, mely így szól: „az eddig fizetni szokott díj november 1-től megszüntetik.“

Elnök: Kik ezen módosítást elfogadják álljanak fel. (Többség fel áll.) A többség elfogadta.

Lónyai (olvas): Ministerelnöki fizetés, ministerelnöki pótlék fizetés, asztali felszerelés 41 750 ft p. Ezekre Madarász József képviselő urnak módosítása ez: „minden miniszternek, úgy a ministerelnöknek is fizetése egyenlő legyen, még pedig 12 000 pft pótlék fizetéséig az asztali felszerelés meg ne adassék.“ Vlád képviselő ur ministeri fizetését akar 8 ezer forintot, statustikároknak 4 ezret, s e szerint es-k ezeknél 54 ezer ft kiméltetnék meg. Ministeri pótlékfizetést nem akar. Az asztali felszerelés a vevő által eladatván, az önkinteseinek hokancsok vétsenek.

Németh Albert: Tisztelt nemzetgyűlés! „az 1848-ik évi 3. t. cz. 38 § szerint a ministeriumnak hivatalbeli fizetését a törvényhozás további rendelkezésig, a nádor kir. helytartó meghatározván, azt

hiszem itt van a Perez, hol e felett a nemzetnek határozatát ki kell mondani. Véleményem szerint a fizetéseknek minden nagyobb hivataloktól, le egész a végső lépcsőig, a községi hivatalnokokat is ide értve, mind szála szerint kell meghatározatniok. Vegyük a megyei tisztviselőket, vegyük fel a megyei tisztviselőnek a felelősség behozatala óta mily terhes a hivatala, mily ezer és ezer ágozatu a kötelessége, és ennek következtében felelőssége. Bocsánatot uraim, ha mi ezen tisztviselők fizetését akép mérjük, mint itt a centrumban az ország főbb tisztviselőinek fizetése van, nincs eset reá, hogy a házi adót megbirjuk. Altlamegyek a községi tisztviselőkre, és itt engedjenek meg, hogy egy pillanatot vessék a községi jegyzők és bírák állápotára. A községi jegyzőknek fizetése külön különféleképen változik. Hevesben a gyakorlat az, hogy a római hivatalú helységeiben a jegyzők kevés kevéseket kitévé éneklők is, a jegyző fizetése csak 15 vft, november 1-ső napján megszűnik az adómentesség, kérdés, hogy a bíró kirek javadalma az adómentesség volt, megfoztathatik-e ettől a nélkül, hogy a törvényhozás e tárgyan intézkednék? Röviden vegezni igérvén előadásomat: ha a hazánkat veszéllyel fenyegető súlyos körülmények elhárítására áldozunk, ha áldozott az aristocratia, mely nagy reményben él, mely mennyire fog teljesedni nem tudom, de annyi bizonyos, hogy most nagy kárát érezi a változásoknak: áldozott uraim, és pedig legőbbit a szegény néposztály; mert a gazdaszitetek nélkülözvén, nem úgy mint az urirend, elmegyen a táborba, és otthon tisztje végezi dolgát; hanem mindenét odahagyva ment el a táborba. És midőn mindenki áldozik nem látom okát, hogy azon férfiak, kik a kormány élén állnak, pazarfény által környeztessenek. Azért sorba vévén az egész ministerialis személyzetet, fizetéseket, melyet roppant nagynek találók ¼ résszel lejobb szállítatni kívánom.

Kossuth Lajos: A miniszterek fizetése iránt nem szólok, hanem a status többi tisztviselőinek fizetése iránt annyit mondok, miként nem tartom jól alkalmazotat következtetésnek, hogy most a falusi jegyző és bíró rosszul van fizetve, tehát minden embert rosszul kell fizetni. Minden embernek annyi fizetést kell adni fáradságához képest, hogy ne legyen kénytelen melléktutakhoz nyulni. — Magyarországnak fényoldalához nem tartozik, hogy nehő a szolgabírónak 40 ft saláriuma van, sem az, hogy a falujegyzőnek 15 ftja van, s azért énekel is. Egyébiránt a fizetések meghatározására nézve ha tetszik a tisztelt képviselőbáznak, jobb lenne ha az 1849-ik budgetnél határozatnánk. Mi a roppant fizetéseket illeti, megjegyzem, hogy én már a mult kormány idejében is az országgyűlésen egyik panasz és anomalia gyarant emlitettem, mikint a status tisztviselői oly nyomorultan vannak fizetve, hogy sokan közülük nem állhatván ellen a szűkségnek, mely hatalmas kísértő, nemtelen eszközökhöz kénytelenek nyulni, hogy existálhassanak. Ez hiba volt a multban is, a mult kormány olosó volt, de bizony az olosó husnak hig is volt a leve. En azt gondolom, ha egy rámará vonjuk, hogy p. o. a fogalmazónak, ki számos éveig díjtalan gyakorolokoskodott, 800 ft fizetése van, s azt mondjuk, ez roppant fizetés, vagy a mint volt p. o. a királyi táblabírónak 1500 ftja, s erre ismét azt mondjuk: ez roppant fizetés, s ennek az lett következtése, hogy voltak becsületes emberek, kik ezen fizetés mellett elszegényedtek, voltak ismét mások, kik elfogadták ha valamit adtak nekik. Ne méltóztatassanak azon szempontból kimenni: roppant fizetés; hanem mindenkinek fáradságához képest méltó jutalmat kell adni, mert az nem méltó gazdálkodás, ha a munka, és fáradságnak jutalmazása nélkül akarnak gazdálkodni. Ebből nem következtetem, hogy a tisztelt ház ne mérsékelje a hol soknak találja; de ne méltóztatassék azon elvet felállítani, mert minden ember nagyon van fizetve, mindeniknek ¼ t lehuzzunk.

Agoston József: Akarom hinni, hogy a ház Madarász József javaslatát akkor, midőn az 1849 ik budget kerül elő, több figyelemre fogja méltani. Ezen évre változtatást tenni igen bajos volna. Egyébiránt általában a fizetésekre nézve észrevételeim van, hogy azon emberek közé tartozom, kik garasokkal fillerekkel fukarkodni nem szeretnek, ott hol azok becsületes munka és veritek díjai. Megvallom, hogy a ministeriumi fizetéstől kezdve lefelé, nem csak egyetlenegyvet sem talállok az ujonnan rendszeresítettek között nagyon fizetve, de talállok néhányat gyengén fizetve; de nem azért mondom, hogy azt megzavazzam mi a budgetben van; hanem azok számát tartom soknak, kik fizettetnek. Azonban most nem szólhatok hozzá; mert nem is igen tudjuk azon hivatalnoknak feladatát. De miniszter urnak becsületeségtől elvárom, és hiszem is, hogy miután tapasztalásból fogják tudni elértesztendik, hány egyén szükséges, hogy képesek legyenek a munkát elvégezni. — A fizetés munkáinak díja legyen és nem címé. — És ha felállítjuk akkor az ő által felállított hivatalnokokat, a régiek közül fogunk némelyeket redukálni, melyek csak a címért fizettetnek. Így például, azt látom a budgetben, hogy a tárnok, 12 000 ft húz, az országbíró 20 000 pft, egy praetatusnak 3 000 ft fizetése van, más kettőnek 1500, holott ezek különben is szépen vannak dolálva a status által és családot sem kell nekik tartani. Ehhez hozzá fogok szólni, de azt hiszem, hogy azon fizetések, melyek a ministerium személyzetének járnak, nem csak nem nagyok, hanem némelyik még kevés is. A ki Pesten próbálta az életet, tudja mennyi költségei vannak.

Bezerédi István: Nem tartom jónak, hogy a főhivatalnok fénye az igen nagy fizetések által biztosítottassék, s nem annyira gazdálkodási szempontból, mert az egynehány hivatalnok bár nagy fizetését a status igenis meggyőzi; hanem azon tekintetből nem tartom jónak, mert én a nagyobb, a magasabb polgári hatalomnak nagy fontosságú gyakorlatát a gazdasággal nem akarom ugyanazonosítani. Ebben fekszik vélekedésem szerint a rossz, hogy a főhivatalnokot igen fényesen fizesse a status. En azt mondom, a főhivatalnok vagy bír nagy értékkel vagy nem, ha nagy értékkel bír, éloi fog a szerint mint szokott és értéke megegyezdi, ha pedig nagy értékkel nem bír, úgy nem akarom a nagy fizetését őt oda utasítani, hogy a nagy értékekkel egyforma életmódot kövessen. Azzal a kisebb értékeknek tartozunk, hogy mutassuk meg, miszerint kis értékű és nem fényes életmódu is lehet az, ki a statusban a legfőbb hatalmat gyakorolja. Egyébiránt nem akarom mindezt bővebben fejtegetni, egy két szó úgy is elegendő azoknak, kik értieni akarják; mindazonáltal ki kell jelenítenem, miként nem tartanám helyesnek, hogy ezen felérvé nézve is változtatás történjék; mert az időnek nagy része úgyis már elmúlt, s az eziránti intézkedés a nádor s ministeriumhoz tartozik. En tehát megegyezem, hogy ezen felérvé maradjon a dolog úgy mint van; de fantartom magának a jogot, annak idejében az 1849 ik évre nézve észrevételeimet előadni.

Kossuth: Csak egyet akarok a háznak mondani. Nekem lelkületemben tartozik az egyszerűség, s én mint miniszter is csak úgy eszem a négy tál ételt, mint mikor hírlapszerkesztő voltam, vagy nem tudom hogy mi, s ennélfogva tehát bennem a fényűzés soha sem fog valami nagy pártfogóra találni; de más részről figyelmeztetni kívánom mégis a házat, a miniszterek, statustikároknak, s szóval mind azok fizetésére nézve, kik oly tisztviselői az országának, a kik miniszteri, politikai változással színté változnak, s ne méltóztatassanak úgy venni, mintha magam személyéről kívánnék szólni, mert én minden rendelkezést készséggel elfogadok, s úgy is minél kevesebb a kiadás, annál könnyebb az administratio; s egyébiránt is mikor majd rá kerül a sor az 1849-ik budgetre, talán megsegít az isten, hogy

minister többé nem leszek, — nem magamról beszélek tehát; hanem figyelmet érdemel az, hogy például Angliában a minister, statustikár, s szóval azok, kik ministeri változással színté változnak, bizonyos fizetést kapnak hivataloskodásuk után is; s másodsor mindenféle liquidatiónak van helye, nálunk pedig ez nincs; mert a ministerium, hogy sok liquidatio ne legyen, jónak találta egyszerűsíteni a dolgot, a mely liquidatoria hogy példát mondjak, megemlíthetem, miként a volt politicofundacionális directionak szállásán egy csengeyüt csináltak. s mikor rá került a sor, hogy végre a lakatos vagy ki a csengeyühöz hozzá fogott, már akkor 120 pengő forintba került ezen csengeyű. Hogy semmi liquidatio a mestereknél, semmi utazási költség, sem diurnum, sem egyéb illyenek elő ne forduljanak, hanem egyszer mindenkorra tisztába hozassék a dolog, tehát a mondott elvet követtük. s méltóztatassanak felvenni azt is, ha például egy ügyvéd holnap ministerré lesz, ez kiragadja magát, azok categoriájából, s oda hagyja existenciáját; megtörténhetik pedig hogy a legelső ülésben minoritásban marad, s szépelesen elvegy: s ekkor élelet újra kell kezdenie, ahol elkezdte, mi-for a censurát letette. s így van a statustikároknak s minden egyéb hivatalnokokkal, kik illy változás alatt vannak. Méltóztatassanak tehát az efféle ministerial s tekinteti hivatalnokokra figyelemmel lenni, annál is inkább, minthogy hivataloskodása után semmi biztosítéka nincs, pensio, vagy egyéb gondoskodás által, hogy fizetését meg fogja tartani, habár a legnagyobb becsülettel, s leghivebb igyekezettel fáradozott is, — mert politikai viszonyokról szó nem lehet, — hanem ha a ministerium politikája nem bír többséggel, s ez megy, mennie kell neki is. Csak azt akarom tehát mondani hogy az illyenekre figyelmeztetni kell a fizetések meghatározásában. (Helyes!)

Tallian Ede: Egy előttem szoltott képviselő ur elkezdvén beazédta a miniszterek fizetésénél, a bírónál végzé be; de mind e mellett megfellegetett a közeposztályról, vagy is a megyei tisztviselőkről. Már nem tudom áll-e még most is azon közmondás, hogy becsületért hivataloskodnak a megyei tisztviselők; arra mindenesetre vagyok bátor figyelmeztetni a házat, hogy a mostani időben a becsületbeli fizetésből, egy tisztviselő sem képes megélni, s innen következik azon morális állapot, melyre a megyei hivatalnokok szoritattanak, hogy t. i. két urnak kénytelenek szolgálni; már pedig ha valaki kénytelen két urnak szolgálni, bizonyosan annak fog jobban szolgálni, ki jobban fizeti; s innen ered azon állapot, mellynél fogva nálunk a tisztviselőik igazságot csak annak szolgáltatnak, ki őt azért megfizeti. Bátor vagyok tehát felhívni a tiszt. házat, hogy, ha már figyelmét a jegyzőkre kiterjeszti, méltóztatassanak az illyen tisztviselők fizetésére is figyelmet fordítani.

Irinyi: Azt gondolom, hogy hibás szempontból indulnak ki azok, kik a fizetések meghatározásánál a haza veszélyét emlegetik; mert a fizetések most mindenkorra állapítatván meg, a veszély idején az állítólag nagy fizetésektől viszont nagy adó fog fizetettini. s én azt hiszem, hogy a statusnak becsületében, érdekében áll, sőt az okosság is kívánja, hogy különösen az első, a legfőbb tisztviselőik fizetésessenek, hogy ennélfogva megtarthassák magukat a társadalmi élet niveauján. s bátor vagyok a tiszt. házat figyelmeztetni arra is, miként ha valaki hiszi, hogy munkásságához és állásához képest nincs elég jól fizetve: ezen hit hivatali szorgalmára igen nagy befolyással van. — A mennyiben pedig az asztali készületekről is van szó, e részben csak azt kívánom megjegyezni, miként, ha europai status, s nem nomád nép akarunk lenni, azokat megtagadni nem lehet; s azt hiszem, hogy a ministerelnökneli felszerelés, mellynél egykoron hivatala leszek az europai nemzetek képviselői ülnei, még igen szegény.

Irányi D.: En azt előadattak után rövid leszek, s csak arra figyelmeztetem azokat, kik a fizetést nem tudom mennyire kívánják leszállítani, hogy ezen leszállítás által azt fogják elérni, mit maguk sem akarnak, hogy t. i. a gazdagok és aristocraták fognak csak szolgálatni; mert a szegény ember, kinek tulajdon birtoka nincs hanem csak fizetéséből kénytelen élni, ha nem fizettetik jól, vagy visszalép, vagy tévutakra vetemedik. Már pedig e kettő közül egyik sincs a status érdekében; én tehát az egyenlőség elvénél fogva kívánom, hogy a status hivatalnokai jól fizetessenek, s e szerint az aristocraták ne legyenek ezenal egyedüli birtokában a status hivatalainak. (Szavazunk!)

Madarász László: En meg nem foghatom, miként lehet mind azon sok elveket, melyek itt felállítottak, s melyek azon hármaskérdéshez, miről szó van, nem is alkalmazható, beszélni. En mind azokat, melyek miniszter ur előadott, s azt hiszem, hogy a status szolgálatát nem lehet a legalsóbb hivataloknál kezdve mérni felfelé, hanem inkább talán felülről lefelé; s hiszem, hogy abban miszerint a status hivatalnokai el legyenek látva, fukarkodni nemcsak krajczároknak, de forintokban sem kell. De engedjék meg kimondanom, miként a mostan szönyegen levő hármaskérdésben ezen elvekkal semmi összeköttetés nincs; mert arról van szó, hogy valjón egy esztendőre 20 000 forint adassék-e a ministerelnöknek? másodsor adassék-e hónaponként 2000 pengő forint asztali segedelempénz? s harmadszor adassék-e 2000 pengő forint a felszerelésre? En e hármát vélem kérdés alatt lenni, minthogy e hármát találok a ministerelnöki budgetben is megemlítve. s már most engedjenek meg kimondani, mikint hiszem, hogy azon indítvány, melyet Madarász József képviselő társunk beadott, s mellyben minden miniszternek fizetése 12 000 forintra van téve, sem a fukarkodás, sem a fecserlés színét nem hordja magán; s figyelmeztetem a házat hogy midőn a fukarkodást akarja kikérülni, fecserlésbe ne essék. Már most vizsgáljuk a dologt, a ministerelnökség tárgca nélkül van, s nem illő-e, hogy figyelmeztünk az ország minden esztendőbeli jövedelmi forrásaira? s én azt mondom, ha ezen országunk anyei ereje lesz, miszerint arra is adhat valamit, mi fényt kölcsönöz, akkor botorság lenne ez ellen szólni; hanem a mostani körülmények közt a fényrevaló kiadást ellenzem. Egyébiránt azon okoskodás mellett, hogy a ministerelnöknek a többi miniszterek fizetésénél 8000 pengő forinattal több legyen, egyetlenegy okot sem hallottam felhozni; s ha valaki okokkal tudná támogatni, akkor megahajlok, mert az okoknak mindig szeretek engedni. De kérem, ha tárgca mellett 12 000 ből meg lehet elni, akkor úgy hiszem, a 12 000 forinnyi fizetést az elökre is, ki tárczát nem tart, meg lehetne határozni. — s már most tovább megyek, szó van itt arról is, hogy a ministerelnöknek havankint 2000 pengő ft asztali segedelem adassék. Erre nézve azt tartom, az illyen eljárást a mostani helyzetben nem tartom illőnek; mert kik vannak jelen azon ebédéknél? Ott vannak az angol követek, Amerikának képviselői, Németország küldötjei, s egyéb illyesek; s már most kérdem, kiállhatja-e a concurrentiát Magyarország ezen emlitett országgal? Hanem vannak ezen ebédnél követek is, s a felső háznak néhány aggyastánai; de mind emellet azt hiszem, hogy a mostani helyzetben, s főleg mikor az 1848-ik budgetről van szó, midőn a külországi diplomaták bizonyára még meg nem fognak jelenni, — ezen 2000 p. forint megszvazása egy nagyszerű meglöpása volna a hazának. — s mit mondjak az asztali felszereléséről? Valóban furcsa dolog, hogy mikor panasszal telik el az egész haza az ezüst pénz hiánya miatt, a ministerelnök asztalának ezüstteli felszerelésére 20 000 p. forintot szavazunk meg; mert azt tartom, az asztali felszerelés nem lehet egyéb, mint ezüstteli ellátása. Már pedig, mikor az országnak minden utolsó huszra szüksége van, akkor nem szabad az ezüstöt egy asztalra agglomerálni. (Zaj.) Vagy mi értetik hát

a felsz
dások;
ülnei. B
s midő
meggyő
rovásár
mondja
azt fele
vényho
addig,
meghat
ebédell
ebédell
már me
kinek te
(Zaj.) M
Az, mis
pon t. i
a minis
hogy jo
ni s pu
ebédre
tapsol.)
mert te
ellene s
nék-e n
hogy ki
még ne
töltassa
síkba m
a haza
ki mit
végezi
ismét s
az orsz
mogyna
áll, mis
ra; meg
kiadás
ország
mit egy
um azt
mumból
szólván
is, noha
zat tart
leginká
szükség
gári von
tudnék,
nyosan a
sterelnö
hez, vagy
ugyanaz
méltótas
bizonyos
zat, mélt
vazzunk
K
előttem s
listikaval
sok sorá
röppenty
jáznak, e
Azt hisz
maradvá
lálja fel
életben
nak, bé
sőt 50 f
azzal jog
volna jo
dás és a
vem meg
gazdag
gényül,
tetni, m
spartai f
lyét, s
rász lász
nek tárc
általában
az igaz,
mellynek
s midőn
delme a
között a
elölknek
ja nincs
megyek
nek adni
és ok, k
akarom a
csudátlan
mikor 12
dünk. (K
M
türelmet
okaimat
e tárgyb
czáfolhas
most, m
tással ell
ruak kov
ft. fizetés
akartam
fizetnek

a felszerelés alatt, talán a fauteuilnek? Haszontalan, neveléses kiadások; mert a jövő, minister úgy sem fog Bathyanak fauteuiljére ülni. Én tehát szívesen tartom ezt az 1848-ki budget tárgynak; 's midőn 1848-ról szólok, azt tartom, hogy erről szólhatok is; mert meggyőződésem az, hogy nem volt szabad semmiféle kiadás a haza rovására tenni, mielőtt azt a ház nem szentesítette. 'S ha valaki azt mondja, hogy már megtörtént, tehát nem tehetünk róla: ismét csak azt felelem, hogy nem volt szabad; nem pedig azért, mert ha a mult törvényhozási meghatalmazta is a ministeriumot, hogy a nádor közbejöttével addig, míg az országgyűlés rendelkezendik, a ministerium fizetését meghatározassa: tagadom azt, hogy azért, miszerint önkön néhányan ebédelhessenek, hogy ezért mondom mi, kik nem akarunk szinte ott ebédelni, 2000 forintot legyünk kötelesek fizetni. Egyformán meg már most a fizetés mindenkinek zsebéből, azért tessék összeadni a kinek telzik; de az ország rovására ne méltóztassanak ebédeltetni. (Zaj.) Méltóztassanak megfontolni, mi volt a mult kormány nagy baja? Az, miszerint azt mondták, hogy az administratoroknak azért kell 5000 p. forintot adni, hogy traktálhassanak; 's ime most szinte ezen az alapon t. i. hogy traktálhasson, fogna 2000 p. forintot hónapokint kapni, a ministerelnök is. Már ezt nem helyeslehetem, hanem azt mondom, hogy jobb volna gondoskodni arról, miként kellene ágyúkat felszerelni 's puskaport szerezni; nem pedig gondoskodni arról, hogy micsoda ebédre menjen valaki a ministerelnökhöz. (Zaj. A' karzat éljen ez és tapsol.)

Széchenyi István: Igen bajos ezen tárgyhöz szólni, mert természet szerint csak az áll populáris mezőn e tekintetben, ki ellene szól. De méltóztassanak megfontolni, a 2000 forint azért adatek-e meg, hogy traktálják által korteskedés történéjé? Azt hiszem, hogy kik e képviselői teremben vannak, azért, hogy ebédre hivatnak, meg nem fognak elesábitani, 's nem fognak lábaikról leveretni. Méltóztassanak megengedni, mi magyarok az egyik extrémumból a másikba megyünk. Ezelőtt csupa fényűzés, és trakta volt; 's most, mikor a haza veszélyben van, 's barátságosan közelednek az illetők, 's bár ki mit mondjon is, de igaz az, hogy egy barátságos ebédnél többet végezzünk, vagy végezzünk, mint hosszas tanácskozásokban, most ismét semmit sem akarunk tenni. Én részéről azt gondolom, hogy az ország kiadásai nagyok; de az mégis, mit igen tiszt. Követe Sogognak, (egy hang: Fehérnek!) tehát Fehérnek követe mondtott, nem áll, miszerint nem lett volna felhatalmazva a ministerium ily kiadásokra; mert ezt mondanivaló, mint visszalépni akarunk; 's ha az ország kiadásainak summája igen nagy is: most miután e tekintetben a mult országgyűlés a ministeriumnak plenipotentiát adott, már most mondom, mit egyszer megadott, többé meg nem semmisítheti. 'S a ministerium azt gondolta, hogy éppen azon oknál fogva, nehogy egyik extrémumból a másikba menjünk, 's a ministerelnök a nádoron kívül ugy szólván első embere az országnak, — azt gondolta, mondom, hogy most is, noha külföldiek jelen nem lennének is, a ministerelnök némi házat tartson; 's e háznak felszerelése nem egyedül ezüstből áll, hanem leginkább cselédek tartásából, 's mind olyanokból, mik elkerülhetetlenül szükségesek, ha itt valami ochlocratiát színt nem is akar az ország magári vonni. 'S miután oly ember is lehet ministerelnök, mit becsülni tudánk, kinek egy garasa sincs, 's mind e mellett a külföldiek bizonyosan a mostani szellem szerint is megütközének, ha mikor a ministerelnökhöz mennének, azt gondolnák, hogy valami kapucinus, remetéhez, vagy oly cinicushoz, mint Diogenes, ki egy hordóban is eltért: ugyanazért minthogy bajaink különben is minden oldalról gyűlnek, ne méltóztassanak a ministeriumot compromittálni az által, hogy miután bizalmukat valami részben már egyszer megadták, most ismét egy határozat által visszavonják; mert ekkor természet szerint egészen összefognak keveredni a' dolgok. Egyébiránt is ezen havonként 2000 forint, miután hiszem, hogy rendes állapotban a dieák csak egy-két hónapig fognak tartani, nem tesz többet 4000 forintnál. A' mit pedig a' tiszt. követ ur a ház felszerelésére nézve mondtott, elhiszem, hogy igen populáris eszme, hogy t. i. az ezüstit huszaskárák keil verni; de méltóztassanak azt is megengedni, hogy oly országban mint Magyarország, 's melyre egész Europa tekint, szükséges az is, hogy bizonyos dolgokban némi fényvel járjunk el. Azért kérem a' tiszt. házat, méltóztassanak azt, mi a költségvetésben van elfogadni. (Szavazzunk!)

Kazinczy Gábor: Tisztelt ház! Daczára annak, hogy az előttem szöltöt egyik követ Madarász László meglehetősen drasztikus stílikával beszélt a haza nagyzerű meglopásáról mit én azon phrasisek sorába szoktam tenni örök emlékeztül, melyek olyanok mint a' röppentyűk, minél erősebbek, 's minél inkább szikráznak annál magasabban járnak, és semmivé lesznek elpattanának; megmoudom véleményemet. Azt hiszem, hogy a magyar régi politikának legerafrangosabb eleméke és maradványa azon önmystificáció, mely a' fizetések megtakarításában találja fel a' legszebb reményt. A' magyar ember gondolkodásán és politikai életén végig húzódik ez. A' magyar gazda 50 váltó főt fizet ipányának, bérésének ugyan annyit; a' municipium a' szolgabíróknak 200-at, sőt 50 főt is adott, és javszékelünk, hogy a' politia rozsol meg, azzal vigasztalván magunkat, hogy ilyen oicó pénzért istentelenkedés volna jobb administratívát kivánni. Továbbá midőn a' politia gazdálkodás és a' fényűzés között kell választani azon alternatívát, melyet szívesen mélyből tisztelt Bezeredy István követtársunk előhozott, hogyha gazdag valaki, nincs fizetésre szüksége, 's ha pedig szegény, eljen szegényül, nem pártolom, mert ezt csak azon korban lehetett életbe léptetni, mikor a' haza diktatorai és megmentői repával laktak jól és spartai fekete levestel (kaczaj); de a' 19-ik században ezeknek helyét, 's tisztelet becsület, embereit sem látom. Azt mondtotta Madarász László, hogy vegye a' ház tekintetbe, miszerint a' minister elnöknek tárczája sincs. Ez soknak látszik, 's ha ember közelebből tekintni általában nem annyira, mert hogy a' ministerelnöknek tárczája nincs, az igaz, de benne mint góczban központosul a' felelős kormány, melynek minden mozgalmait intézni, a' ministerelnöknek kötelessége; 's midőn e' nemzet azon szerencsétlenségben van, hogy koradás fejedelem az ország határain kívül lakik, a' mely fejedelem és nemzet között a' vonatkozásokat fenntartani kell és ez kötelessége a' ministerelnöknek, akkor azt mondanivaló, hogy a' ministerelnöknek semmi tárczája nincs, nagy ismeretlenségét árulja el a' létező állapotnak. Tovább megyek, azt mondtotta Madarász László, és nagy nyomatékat akart ennek adni, hogy az a' 2000 ft havonként korteskedésre van szánva, és ők, kik nem akarnak ottan ebédelni, arra nem fizetnek. Én nem akarom senkinek gustusát elrontani, hogy kikkel akar ebédelni, hanem esudátalonság talalom a' lakoma korteskedés országát akkor hozni elő, mikor 12 pengő krajczáros politia lakomákra országszerte korteskedünk. (Kaczaj.)

Madarász József: Képviselő ház! Nem untattam a' ház türelmét, mert midőn a' király és nádor fizetéseiről volt szó, noha okaimat előadhattam volna, elhaltattam, ám engedjenek meg, hogy e' tárgyban az ellonokokat, melyek nyomtatásos felállítások, megcáfoltassam. Kazinczy Gábor szép phrasissokkal előadta, hogy éppen most, midőn azt mondjuk, miszerint nem lehet követelni a' kevés fizetéssel ellátott hivatalnokoktól, hogy jól vigyék hivatalaikait, most akarunk kevés fizetést. Azt hiszem, hogy nem támadtam meg a' 12 ezer ft. fizetést, hanem csak a' ministerelnökre akartam azt alkalmazni, akartam követni a' ministerium azon politikáját, miszerint azon fizetést magok sem keveselték. Mi azt illeti, hogy hibásan ve-

szik fel a' dolgot azok, kik azt hiszik, hogy a' ministerelnöknek tárczája nincs, mert benne mint góczban összpontosul a' felelős kormány, arra nézve azt mondom, hogy igaz, miszerint benne mint góczban összpontosul az országállzat, de ha tárczája volna is, akkor is benne összpontosulna mint góczban, 's az esetben érdemelt volna valamit. azokon felül a' kiknek tárczák van, de nem góczosok. (Zaj és kacaj.) Általmegegyek azon észrevételre, mely szerint a' politia lakomát hozza fel ellenczfólatul, azon okoskodásra, miszerint a' vendéglésre, vagyis havi pótlékfizetésre a' ministerelnöknek nem adóznak havonként 2000 főt. Engedje meg a' ház, hogy először Széchenyi István polgárországi és képviselő társunknak szives leheessen, Szivák képviselő társunk által mondtott azon okoskodást előhozni, melyet ő egy külön tanácskozásban mondott. Előjött a' szó az uriszékek tartásáról, 's azt mondtotta, hogy az uriszékek bizony nem jól végezték el a' jobbágyok dolgait, mert az urnői voltak ebédnél, holott az ő kenyérüket fogyasztván, inkább szolgáltak volna igazságot. — Egyébiránt ömagának a' tisztelt polgárországiának mondasából, — mert azt mondtotta, hogy egy barátságos ebédnél, többet elvégez az ember, mint más tanácskozásban — kitetszik az, hogy ez az ebéd mégis olyan, mi felett végezni szeret az ember. Azt mondtotta, Kazinczy Gábor, hogy nem veszi rossz néven, hogy akármivel van gustusa valakinek ebédelni és politikai lakomák rendezni. Azonban különbség van az országos ebéd és a' politia lakoma között. A' politia lakomák mindenhol szükségesnek találattak, 's oda az a' ki oda elmegy; az országos lakomákba pedig nem vesz más részt, mint azon kevés ember, a' ki ide fejljön, 's bizonyára azok rovására adóznak, a' kik kevesebbé sem részesülnek abból, más rovására pedig olyasmint határozni a' mi iránt részvét nincs, nem hozzánk való. Tudjuk, hogy a' nemzetöröknek nincs elegendő bakaesük, a' képviselőháznak pedig van akaratát megszavazni 2 ezer főt havonként ebédre, 20 ezer főt pedig a' felszerelésre!

Bónis Sámuel: Tisztelt ház! Magamból indulván ki az argumentationál, sokkal magasabban tartom a' képviselői házat, mint hogy akármely tájarról feltenni képes lennének mi Madarász József előadott, hogy t. i. ebédnek által lekenyerezetik egyik vagy másik. Ha argumentumokkal állanak elő a' tisztelt urak, másféle argumentumot várnék, nem olyat, mely az okot mállasztja. Én egyszerűen veszem a' dolgot, a' minister elnöknek természet szerint képviselni keil a' házat a' külföldnek irányában, 's hogy ezt tehessen némi fényt is keil gyakorolnia.

Nem kívánhatja a' status, hogy egy szolgája koldussá legyen azért, mert a' status irányában teljesítő kötelességét. Én tehát pártolom a' szerkezetet.

Zsembej: Uram! (Zaj. álljon el a' szótól!) (Elnök csendet kér.) Szóltak a' budgetről, és szóltak többen a' hivatalnokok fizetéséről, nyilatkozataik többnyire olyanok voltak, hogy azokban módosításokat igenis tenni keil, hanem hogy mikor és hogyan, aziránt legalább a' tanácskozás közepette tisztába nem jöttem; mert azt mondták a' fizetések meg vannak ajánlva erről szólni nem keil, az 1849-iki budget előttünk áll, egy pár nap mulva tárgyalni fogjuk, de akkor ismét azt fogják mondani, hogy nem lehet tárgyalni a' fizetést, mert a' hazának más teendői vannak. Kérdelem tehát önöket, mikor lesz ideje azon tárgyalásnak 1848-ban nem, 1849-ban nem, há mikor? (1850-ban.) Ugy vélekedem hogy ez olyan tárgy mellynek tárgyalását e' ház egészben a' mint együtt ül soha sem fogja elővehetni, hanem ezen tárgyalást a' háznak egy választmányra keil bízni, 's ezen választmányt a' ház most színt úgy kiküldheti, mist két év mulva. Hogy a' fizetések aránytalanság mutatja a' finauzminister urnak előttünk fekvő részletes előadása. Igy a' főispánok, királyi táblai egyének, és több hivatalnokok fizetési nincsenek arányosságban a' többiekhez, pedig a' fizetésekbe arányosságot keil behozni. A' minister fizetésekre nézve, 's azon külön járuléka nézve, mely a' minister elnök urnak van adva, vegye a' ház tekintetbe, hogy a' budget nem csak itt olvassák, hanem megbírálják azt az egész hazában, hagyjuk el a' régi keleti szokást, hogy nem tudunk semmit tenni a' nélkül hogy benne ne lenne, et fecerunt magnam aldomás.

Mikor a' polgárok utolsó erüjtöktől fosztják meg magukat akkor ilyen kiadásokat a' nép képviselői nem tehetnek, de meg vagyok győződve a' minister urak nemes gondolkodásában, hogy akár szavazzuk meg akár nem ezen kiadásokat, megértvén a' háznak érdekét és gondolkodását ezen bajon magok is fognak jövedőbeba segíteni. Mi azon előadásokat illeti hogy a' minister urak a' fizetés által a' társadalmi élet niveaujában keil fenntartani, azt nem tartom, mert a' mostani század kivívta magának azt, hogy most az értelmiség és miveltiség tartja az embert a' társadalmi élet niveaujában, igen sajnálom hogy a' háznak tagjai a' hasonlatosságot mindig Angliával vagy Franciaországgal teszik, hol a' fényűzés és pazarlás divatban van; 's kérdem azokat kik bennünket nomadissimussal vádolnak, miért nem akarják a' hasonlatosságot tenni Amerikával. Amerika hivatalnokainak nagysága az egyszerűségben áll, mellyet egy amerikai elnök gyakorol, nem pedig egyes hivatalnokok fényűzésében. Tehát ezt előre bocsátva arra kérem a' házat méltóztatni egy választmány kiküldését elrendelni, mely a' minister urak által felvilágosítva, a' hivatalnokoknak mennyiségét és fizetését arányba hozza.

Pályfy János: Ceupán Madarász László barátomnak egy kifejezésére tessék rövid észrevételeit. Azt mondtotta, hogy azokat a' minister elnöki ebédeket azért nem szerezeti, mert korteskedésre vezetnek. A' korteskedésnek célja a' megvesztegetés, 's kik vesztegettetnének meg? A' képviselők. Én azzal vagyok meggyőződve hogy Madarász László barátom a' minister elnöki ebédeket lépésvesszőknek tartja mellyekkel madarakat fognak, és azért nem mer oda röpülni, mert gyengének érzi magát.

Csiki Sándor: Én ugy veszem fel a' fenforgó kérdést, miként hozzá ez utál érdemileg szólni ugy, hogy iránta változtatást tegyünk, nem lehet. Okom pedig az, mert az 1848 évi törvényhozás kimondotta III. §-nak végző cikkeiben, miként a' minister fizetését és az ő járulékaiknak meghatározását a' nádorra bizza (a' baloldalon, járulékokról nincs szó a' törvényben) Nincs arról szó? De arról is van szó, hogy mi legyen a' minister fizetése; mert itt van a' 12,000 ft. az 1-80 pontban, 8000 asztali költség, négy hónapra a' második költség, és 20,000 ft. asztali felszerelés a' harmadik pontban. Midőn tehát arról van szó, akkor szó van arról is, hogy miről a' törvény intézkedést tett, az megállapítások. Egyébként akarom megkülönböztetni a' fenforgó ügyet a' jelen évre, ugy szinte a' következő évekre. Jelen évre véve ugy vélekedem, a' mint nyilvánítam. Jövőre nézve pedig a' törvényhozásnak intézkedni keil az iránt, hogy ezen fizetések célszerűen rendeztessenek; mert magam is azon meggyőződésben vagyok, hogy az asztali kiadás a' többiek sorából kitűrnél keil azért, mivel az asztali kiadások referáltatnak a' képviselőkre, már pedig, hogy akár melly képviselő arra reá akarunk szorolni vagy vágni, hogy akármely által megvendégeltessék, nem tesszem fel; és így ezen kiadás felesleges, sőt a' törvényhozó testet lealacsonyító. Egyébként esedezem alásan, hallottam egy hasonlítást, mellyet szó nélkül nem hagyhatok. Megemlégetett az, hogy ezen vendéglés korteskedések lennének, mellyek az uriszékek tagjaira nézve divatban volt vendégléskei összhangzásban állanak. Ez teljeséggel nem áll; mert az uriszékek tagjai, maga az hivta egybe 's vendégléskei, ki az uriszéket tartotta. De a' ministerelnök ur csak azon tagokat hívhatja meg, ki-

ket küldök megválasztottak, és ezeket étellel és itallal meg nem fogja vesztegethetni. — Véleményem tehát az, hogy maradjon szerkezetben az asztaliki költség (Szavazzunk!)

Ivánka Zsigmond: Szólni akar. (Szavazzunk: halljuk a' kérdést!)

Elnök: Ha előllanak a' szótól lehet szavazni. (Elállunk!) Az első kérdés tehát az, hogy a' ministerelnöknek fizetése 20,000 ft. 1848-ik évre meghagyatik-e vagy nem? Két módosítás adatott be, mellyek közül egyik a' ministerelnök fizetését 12,000 másik 8,000 ft-ban kívánja meghatározatni. Kik a' 20,000 főt kívánják meghagyatni, méltóztassanak felállani (felállanak). Marad a' szerkezet.

A' második kérdés az — miután indítvány tétetett az iránt, hogy ministerelnöknek pótlék fizetése az országgyűlés alatt hónapokint 2000 ft felesleges, erre nézve a' háznak keil mondani nézetét. — Azok kik megkívánják hagyatni, hogy a' minister elnök országgyűlés alatt hónapokint 2000 pft pótlék-fizetést kapjon, álljanak fel (felállnak) (halljunk a' végzést.) Nem vehetem ki a' többséget, azért meg keil fordítanom a' kérdést (zaj) figyelmeztetem a' házat, méltóztassanak esendben lenni, mert különben olyan végzést fogok ki mondhatni, a' mi talán nem áll. A' felállásból nem tudom kivenni a' többséget, azért kéantelen vagyok a' kérdést megfordítani. Azok, kik ezen 2000 főt pótlék-fizetést ezen évre nem kívánják meghagyatni, méltóztassanak felállani. (Felállanak; halljuk a' végzést.) Nekem részéről ugy tetszik, hogy a' másodsor felállók alkalmasint többen voltak. Azonban a' multkor meggyőződtem arról, hogy 15—20 tagból álló többséget nem lehet tökéletesen kivenni; 's ennél fogva jegyző urak osztályonként fogják össze számolni a' képviselő urakat.

Ivánka Zsigmond: Azok kik nem képviselők a' szavazás ideje alatt hagyának el a' padokat.

Madarász József: Név szerinti szavazást kívánunk. (Néhány percig tartó zájosszünel.)

Bónis Sámuel: (Rendre.) Épen a' rendez fogok szólni. Nem lehet elonezni, hogy felszólítás szerint történjék a' szavazás; ám törvények, részéről nem bánom, azt tartom, hogy ezért senki szavazatától el nem áll. Hanem figyelmeztetem azon érdemes urakat, kik ezen költséget kívánják kihagyatni, mert a' haza veszélyben van, hogy ha minden kérdésnél névszerinti szavazást kívánnak, ez minden esetre többé kerül a' hazának.

Elnök: Tessék olvasni a' neveket.

Irinyi József: A' szabályok szerint 22. tagnak kívánsága szükséges a' névszerinti szavazáshoz. Az elnököt azt sem értették, valjon ezen kívánság beadott-e irásban?

Elnök: Kimondottam, hogy 22 tag által iv nyújtott be, mellyben kérik az egyenkénti szavazást. Kérdés az, hogy a' minister elnöknek 1848. évre az országgyűlés alatt hónapokint a' budgetben kitett 2000 ft pótlékja megszavazatik-e vagy nem? A' kik igeenel szavaznak, megszavazzák, kik nemmel, azok nem szavazzák meg.

Zaborszki Alajos, jegyző: olvassa a' képviselők neveit.

Igeenel szavaztak:

Allaga. Antal Imre. Antal Mihály. Bakalovics. Bánbidi. Bartal. Benciczki Pál. Beniczki Ödön. Bernáth. Csehi. Csiki. Csolnokok. Bezeredy István. Desko Athanas. Bodon Ab. Bónis. Botka. Budai Andr. Békási. Bethlen. Berde. Dobozi. Drágos. Dobolyi. Demény. Dóri. Eckstein. Elek. Ersey. Eötvös József. Erős. Farkas Károly. Fabian Dan. Fehér Márton. Feszetics Miklós. Freund. Fehér János. Foszto Ferencz. Feszetics. Gaál. Gencsi. Glavina. Gorova. Graell. Goósz. Gyergyai. Gaál. Györfi. Gyulai. Hajnik. Halasi Ede. Hajós. Heltény Vincze. Horváth Bódi. Horváth F. Horváth J. Hauszer. Herman. Haller. Irinyi. Jekelfalusi. Jakubith. Kacsokovics. Kandó. Kazinczy. Kis Miklós. Klauzál. Kovács Lajos. Kovács M. Kovácsics. Kubinyi Ferencz. Kubinyi Rudolf. Keményi Dom. Karácson. Kemény Zs. Kálóczi. Lónyai Gáb. Lónyai Me. Ludvig Luzinszki János. Mán József. Martini. Mártonfi. Molnár J. Mikó M. Mikes. Masvilági. Misz. Nagy Ignác. Szathmari Nagy J. Nagy Samu. Neszter. Nyári. Okolicsányi. Pap Zsig. Pálfi. Patay. Pillar. Puthiany. Pócsa. Repecki. Róth. Román. Sebesteny L. Simon Rudolf. Simonyi Lajos. Simonyi G. Somogyi. Speleits. Szabó Sándor. Szalbek. Széchenyi Ist. Széles L. Szentimrey. Szabadhegyi. Szentiványi. Szerb. Szintai. Stojanovics. Szumrák. Szász. Szuzanni. Szentiványi Gy. Tanárki. Tar. Teleki L. Török. Tóth L. Torma József. Torma Ist. Topler An. Tóth Ede. Tanai. Ujfalusi. Varga Bened. Varga Sán. Vörösmart. Zahorai. Zsengei. Zeik József. Zeik Kár. Horváth Ist. Biró Ant.

Nemmel szavaztak: Anyos. Asztalos. Angyal. Bay. Balogh. Bácsai. Baternai. Bezeredy László. Bocor. Boczkó D. Bogdán. Borsitzky. Buda Sán. Boheczel. Bobolyi. Bördög. Eitl. Francsek. Farkas Pál. Fekete Lajos. Ferdinandi. Fridszki. Filóp. Fábri. Farkas. Fridenfelsz. Fabinyi. Gábel. Gózo. Gosztonyi. Hadzsics. Hatzel. Hauke. Hertelendy. Heteyi N. Hevesi. Horváth P. Hunfalvi. Huszagh. Halász. Hegedüs. Irányi. Jakubik. Józsa. Kalauz. Kálai. Karácsonyi. Komlósi. Kórics. Kubicza. Kubinyi Fl. Kubinyi Ödön. Kund. Kupricz. Koródi. Lukács Lándor. Lukinics. Luszinszky Pál. Ifj. Madarász József. Madarász László. Majeresak. Markhot. Marsovszki. Mátyás. Miskolczy. Molnár György. Móricz. Murgu. Múlek. Molnár D. Nagy Kár. Jász-kun. Németh Alb. Nyeki. Nodrozovicsy. Nagy Kár. Okolicsányi. Palóczy. Pap Mór. Perczel Mór. Prónai. Popovics. Pappfalvi. Radnics. Raisz. Rónai. Rengeli. Rosenfelsz. Róth. Perczel Vincze. Selevér Elek. Sülye. Simon Pál. Sinkai. Soltész. Somosi. Szabadfi. Szálc. Szalmási. Szaploneczai. — Szidor. Szirmai J. Szirmai. Ödön. Szöke. Szivák. Zsemberi. Snell. Smid. Tancsics. Tar Kár. Toperczer. Uman. Urbán Gyula. Vermes Illés. Veszter Pál. Vlad Alajos. Zaborszki Al. Zaborzki Im. Zako Péter. Zelenai Ged. Zsitvai József. Halonéri.

Irányi Dán: Miután most tapasztaltuk, hogy a' sorozat hiányos. (nem most történt először, már sokszor történt) Ki van adva a' rendelet a' külső jegyzőknek, mert mi belső jegyzők nem bírjuk a' dolgot, hogy ezental pontotabbban írják fel a' képviselőket. Most pedig azok, kik a' sorozatban nem foglalják, legyenek szivesek magokat jeleenten. (Néhányan bejelentve magokat szavaznak) (Halljuk a' végzést!)

Elnök: Azt tudjuk, hányan szavaztak igeure, és nemre; de az még nincs összevetve, hogy hány tag nem volt jelen. (Néhány tag a' tereméből távozni készül) Meg egy kérdés van szavazás által eldöntendő azért ne méltóztassanak elmenni. (Halljuk a' végzést!) Igeure szavazott 150 tag. Nemre 133. Nem volt jelen 120. E' szerint tehát a' szerkezet marad, azaz a' ministerelnöknek 1848-ik évre országgyűlés alatt hónapokint 2000 ft pótlékj megvan szavazva. Már most következik a' harmadik kérdés. (Hónaprát marad!) Végezzük el ma. (A' képviselők nagy része elhagyja a' termet). Hónaprát 10 órakor folytattuk az ülés.

Ülés vége 2 1/2 órakor.

Alvidéki hírek.

Versecz, aug. 29-ken. Blomborg özredek mind az osztrák consul mind gr. Nugent irányában jól viselte magát. Az elsőnek levelére saját hatalmával nem bocsátkozott semmibe, 's miután a' hadi kormányzástól Temeavárról azt nyerte utasításul, hogy Bechtold meghagyása nélkül semmi alkudozásba ne ereszkedjék, a' consullal közlekedés fonalat nem vette fel.

Blomborg azzán személyesen többet magával, mind katona tisztjel közül, mind a' nemzetörökből, átment az uracsvégj táborba, hol őket Nugent és Bohallich fogadták. Az elsőről mondják, hogy

miveltéssel viselte magát, Boballiech toladodlag és fenhéjázólag. Blomberg azon megjegyzésére, hogy a báni hatóság nem terjeszkedvén ezen határvidekre, nem foghatja meg, mi módon jelenik meg Nugent, mint báni biztos itt. Nugent azt felelte, hogy ők — horvátok és rácok — testvérek, és ügyök közös és felszólítja Blombergot, hogy a császári katonasággal vonuljon vissza, hogy nekik semmi bántalmuk fölök nem lesz, csak a magyar gárdákkal volna dolguk, melyet könnyen végeznek el. Blomberg rá sem nézett, mire az ingerült boszankodással neheztelt, minduntalan a beszédebe vágott 's midőn Blomberg figyelmét magára vonni sehogys tudta, előállott, és sértett hangon mondá: hogy ő császári tiszt volt Don Miguel ezredben 's most alezredes azon táborban, Blomberg ekkor sem szólott. — Nugent akkor vesztette el bigadságát, midőn egy fehértemplomi lakos, tagja az ezredes kíséretének, azt mondta, hogy a császár a karátja levén, miszerint a magyar miniszteriumnak hódoljanak, ők nem akarnak rebellisek lenni. Nugent ekkor kitört 's haragosan kiáltott: weg mit euch nach Nassau, das ist serbischer Boden. Németek levén t. i. a fehértemplomi hű lakosság szószólói. Blomberg azon észrevételére, hogy ha magokat császári seregnek tartják, miként van az, hogy a serbiansokkal szövetségbe háboruszkodnak, — Nugent ismét azon nyomorú válasszal élt, hogy azokkal is testvérek. Abancourt önkéntest, ki szinte a kíséretbe volt, mint lengyelt, tehát szinte testvérüket, magukhoz hívták 's szemrehányással illették, általa azonban férfiasan torlattak meg. — Az alkudozások és fegyvernynyugvának vége lett.

A consuli armánynak tehát ügyeink 's katonaságunk állására mi befolyása sem lett. Ma d. u. 4—5 századból álló erős kíséret mellett, a fehértemplomi őrségnek élelmiszerek vitetnek. Lőszerrel is kellőleg el vannak látva.

Lagerdorf végvidéki helységnek elfoglalása és állandó megszállása reánk nézve igen fontos volna; mert biztosítanék ez által a Fehértemplom és Verseez közti egybekötését. Van azonban egy híres malma, mely az ellenség élelmiszereinek nagy hasznára van, 's épen e malom miatt tanyáznak Lagerdorfon mindig ellenséges csapatok, melyek Lubosiczát, Jámot és Udvarszállást — Krassóban — folyton veszélyeztetik.

Krassóban mindenütt békeesség van. A temesi olátság, e ropant terhelteze mellett is, melyet a határorség és a verseezi tábor okoz, jól és igen engedelmesen viseli magát.

Fehértemplomban a mieink erősen tartják magukat; most 7—12 kisebb nagyobb ágyujuk van. A miniszteriumnak segély nyújtását " örömmel és hálás szívvel fogadják.

A Szászán szállásoló 's a bányakerület őtalmával megbízott 2 század, 9-dik honvédszázalójából tegnap reggel Szászkaról Ó-Moldvára ment le, hol 260 szervianus volt. Ezeket megtámadták, vissza kergettek, 14-et agyonlőttek, az új moldovaiaktól elrablott, marhá 's holmiknek nagy részét visszafoglalták, és midőn a szerbek futamodásukban ladikokba szálltak, a Dunán átkelendők, derék legényeink 2 kisebb ladikot — vagy kompot — vizbe lőttek, rajtuk vagy 60 szervianust Dunába süllyesztvén. A többi ladik átkelt. Az útközet után a szervianusok visszavonulásuk közben Ó-Moldovát felgyújtották. A két század e derék kirándulás után Szászkarára vissza jött.

Legujabb: aug. 29-kén Jarek és Temerin községeket sikerült a lázadóknak meggyújtani, miután seregünk, bár veszteség nélkül, kénytelen volt visszavonulni. A parancsnokságtól az illető tiszt megfosztatott.

Seregünk újabb munkaporitást fog, mely a vérszemet kapott lázadók ellen határozott szakállkodásra vezéreltetik.

A bácskai táborból O-Verbász, aug. 29-kén. Azon hirre, hogy Jelliasch parancsa folytán Vukovára és Illokra határvörök vonultak be, a Duna mentében levő őrvonalunk meghosszabbított. — Novaszolláró egyik nemzetőrségi őrnagyunk írja, hogy a szottini és vukovári lakosok az oda rendelt bródi végörökkel együtt a legbarátságosabb atyafiságos érzéssel vannak irántunk, 's a szottinban lévő 50 ember egyedül a révben tart 6 embert, 's 1 káplárt örül, kik az át.

*) A belügyminiszter a kincstárból 3000 pftot és 1200 p. m. gabonát eszközölt ki a vagonaikban megrablottak részére, és az okozott károk poutos felvételét megrendelte.

menők utleveleit vizsgálják, de ezek szinte nem egyenruhások csak fegyvereik hasonlók, mert szuronyosak. Még eddig az átmenet gyalog embereknek megengedettet ugyan, de kocsi, és lovak átvitele meg van szüntetve, sőt egy nap óta már a gyalogok átmenetele sem tűrték a mieink által, — a mi nagy zavart okoz, mert embereinknek túl a Dunán vannak földjeik, szőlőik, 's általában a megszakított közlekedés sok embert keserűtől foszt meg.

Tegnap este felé az a hir jött, hogy Jarek ég, — mivel a rácok azt megtámadván, felgyújtották. Bizonyos hirt még ez órában sem kaptunk; — annyi igaz, hogy délután Beöthy Ödön új kir. biztosunk, Almásy Pállal Ujvidékre, 's Péterváradra hadügyminiszterünk után, ki tegnap reggel utazott el Péterváradra, — utnak indulván, Ó-Kérnél tovább nem mehettek lovak hiánya miatt, mivel az ottani lovak a katonaság alá Temerin felé voltak kirendelve; — Beöthy Ödön kir. biztos ur Verbászra visszajött, Almásy Pál, Sennyey és Szapáry grófok azonban tovább mentek, hihetőleg Péterváradra is eljutottak.

Tegnap hoztak fogva a szenttamási földről a Feketehegyen álomásozó pesti nemzetőrök két rácsot 's egy Szent-Tamason tartózkodó magyart is; ezek üzőbe vételvének embereink által, — ezekre löttek, — mire puskáikat eldobván, a kukoriczaban fogtak el; — babot szedtek, — mert az élelemnek nagy szüksége van Szent-Tamason. Azt vallják, hogy a híres Sztatimirovics Gyóko vajda Szent-Tamason van, — a saúnczolás folytatottak. —

Szegény, — annyira fájlalt Fiáth múlt vasárnap temettetett el. Nem szünnik meg áldást mondani poraira, mert magasztos hazafi érzelmek vezérlik őt messze földről szeretett honába, — lángolva várta a pillanatot, melyben honáért küzdhesen, — 's im egy vad csoport álguyolyója kiöltá a nemes életszírát! — Dicső honfiaink egészen mal a propos vézzenek el Szent Tamás alatt; — erről még igen sok mondani valók van. — A boldogulnak atya tegnap este érkezék meg Verbászra, — mint nyugalmazott tiszt maga is, — a rendes katonaság sorába áll 's a rablók ellen maga is akar vívni.

A jászuknok ma reggel hazájukba visszaindultak, — nagy lövöldözéseket vittek véghez, a mi elmaradhatott volna, valamint az is, hogy a kocsiak erővel vették el némely szegény előfogatótól. — Szentkirályi velők ment. — Halljuk a székely lovasok ma érkeznek Hegyese. — Hozza az ég őket.

A bajai g. n. e. vallású község következő nyilatkozatot küldött be hozzánk:

Hazánk alsó vidékein előidézett szerb lázas mozgalmak minden jó hazafi keblét égető fájdalommal, 's indignatioval töltik el. Meg vagyunk győződve: hogy a lázadókat egyedül kárhazatos armány, és vétkes ámitás képes vala tévútra vezetni; 's a törvényhozás által hazai minden polgárra egyenlően árasztott szabadság, egyenlőség és testvériség szent eszméjének, 's az ország függetlenségének gyilkos kezekkel megátadására, ez által pedig politikai közös érdekeink kockáztatására reá birni! A titokfátyol fellebbent, 's mi irtózáttal szemléljük elámitott testvéreinket a háza, a nemzet, 's önün érdekük ellen, mint zsoldosokat harcolni. A ténny azonban azoknak, kik nem tépték szét azon szent kapcsolatot, mely őket a királyhoz tartozó hűséggel, a közös magyar hazához háladdal szeretettel, és a magyar nemzethez tátorithatannak lenni kellő ragaszkodással köti, nem lehet nem kárhözválni. Kötelességünknek ismerjük tehát ezennel kinyilvánítani: hogy mi, kik egyenként is tehetségünkhez képesen minden időben a haza oltárához járulni, 's jelenleg is feleskütt nemzetőreink által többi lakóinkkal a honvédelmére sietni nem tétovázunk, hűsorsosunk vésthozó lépteit határozottan, 's álhatalosan mindig kárhözváltuk, 's kárhözváltjuk; a separatismus gyűlöletes eszméjétől távol vagyunk, 's ösünk példájára azon testvéries egyetértést, mely minket a hon minden ajkú, 's vallású népeivel a közös célra, szeretett hazánk boldogítására irányított halladásban öszvefűzött, bonthatlan fentartani kívánjuk; jelszavunk levén: A kivított szabadságnak egyenlőség, 's testvériség alapján minél előbbi megszilárdítása!

Kelt Baján, 1848-ik évi augusztus 28-án.

A bajai g. n. e. vallási község.

Ausztria

Bécs. Dr. Jelinek és Stüft, az „Allg. Oestr. Z.“ volt legmunkább dolgozó társai, nyilatkozatot bocsátottak ki, miszerint a' nevezett lapoktól eszentul munkásságukat megvonják, mivel annak szerkesztése minisiteri befolyás alatt van. Schwarzer minisiter pedig, e lapok egykori szerkesztője, az időben ismételve nyilatkozta, hogy ő az „Allg. Oestr. Z.“-ra semmi befolyást nem gyakorol.

Triestből aug. 26-ról írják az „Allg. Ö. Z.“-nak, hogy f. hó 17-e éjjelen Konstantinápolyban nagy tűz ütött ki, mely sok házat, 's 26

kereskedőhajót 's nagymennyiségű farakást hamuvá tett. — Konstantinápolyban, Smyrnában és Alexandriában mindinkább dühög az epe-irigy; Kairoban ellenben már szünni kezd.

Albini admirál megkapván a szardíniai hadügyminisiteről az indulási parancsot, elhatározta, hogy a Velenczében levő szardíniai csapatoknak hajóra szállta után, öt nap mulva Szardínia felé induland, ha ugyan az idő, 's száraz földdeli közlekedést meg fogja engedni.

Milano ből aug. 21-ről érkezett hir szerint Garibaldi mintegy 2000 emberével portyázik aug. 6-a óta a lombard határokon, 's pénzadót vet az osztrákok által meg nem szállt helységekre. Mint halálatszik csak Vareseben 80,000 lírát vettek fel; 's midőn meghallották, hogy 1500 ausztriai indult ellenök, czélszerűbbnek tarták visszavonulni.

Németország.

Bajorország. München, aug. 25. Ma érkezett meg a legújabb zavarok következtében, a király parancsa, hogy a házi kincstárnak ismét felnyitását mindjárt el kell kezdeni és a közönséget ennek szemlélésére bocsátani.

Olaszország.

Turin, aug. 19. A minisiterium nyilatkozványt adott ki, melyben kinyilatkoztatja, miszerint a milanoi aug. 9-diki conventiót semmisnek ismeri, számos főbb tisztviselőket vádállapotba tétetni kíván, 's Franciaország fegyveres közbejöttét, nem pedig csupán közbejöttét felkérte.

Nápoly, aug. 14. A felső Olaszországból érkezett leverő hírek nem tévesztik hatásukat; nemcsak hogy a lármások elcsendesültek, hanem magok a szabadelvűek mérsékeltbbjei is elvesztini látszanak bátorságukat hazójok ujászülésétének ügyében. A királynak azon többszöri nyilatkozata, hogy az alkotmányt fentartja, régen el van felejtve. Ellenben a reactio, vezetettve leginkább a katonatisztekől, annál hatalmasabban emelkedik. Csoportokba vonják a köznépet 's ily kiáltások közt járnak az utcákon: le az alkotmánnyal, éljen az absolut király! Egyes követek elhagyják a fővárost, a kamrák igen ceendesnek vannak, hacsak néha egy vagy más szónok nem csináj a „majus 15-ke óta kormány“ ellen. A kir. várbán mindig ugyanazon állapot uralkodik, katonaitanya, melyben a királyt camarillája veszi körül. Senki sem nézhet ki onnan valamijót. Semmi elhatározás nem történik Szicziára nézve; a gőzhajóhad még csaknem egészen itt van 's csak mintegy gyakorlatokra mozdul ki; a csapatok, mint az előtt Reggio körül állanak. Ismét diplomatikai alkudozásokról 's békekötésről megjelenséről beszélnek. — Messinában nagy készüléteket tesznek a nápolyiak elfogadására. — A páirek csoportjának száma már 50-ról 100-ra emelkedett. Tegnap előtt este az összes minisiterium beadta elbocsátását, elfogadtatott-e vagy nem, még nem tudatik.

Palermo. Az összes parlament következő határozatokat hozott: 1) A Szicziában, Jézus vagy szent megváltó társasága különböző név alatt létező rendek eltöröltetnek; 2) Szicziaili egynék, kik ily testülethez tartoznak, benmaradhatnak az országban; 3) az exjesuiták vagy exligurianusokból alakult társulatok, jesusita vagy ligurianus társulatoknak nézetnek 's mint ilyenek tiltatnak; 4) az olly rendi szicziaili és nem szicziaili barátok, kik szerzetesi fogadást tettek, mihelyt Szicziailában maradtak, a kincstártól fognak egész életükre nyugdíjt huzni; 5) egyéb szerzetesek, kik fogadást tettek, ha 60 éves korukat elérték, szinte ama jótéteményt fogják élvezni; 6) a közkincstárból nyugdíjaztatnak azon szerzetesek is, kik vallásos eskü által nem köteleztetve, keresetet nem üzhettek; 7) olly egynék, kik Szicziából eltávoznak, úti költséget igen de nyugdíjt nem kapnak; 8) nem szicziaili jesusiták, kik két év óta szakadatlanul valamely Szicziaili kolostorban nem voltak, a fenemlített nyugdíjt szinte nem huzandják; 9) mindennemű javak és javadalmak, melyek az ezen rendelt által megszüntetett társaságok tulajdonai voltak, áldalmi jószágokká lesznek; 10) ezek tiszta jövedelméből fog kikerülni az exjesuiták és exligurianusok nyugdíja, valamint az egyházat és köznevelést illető kiadás is.

Franciaország.

Páris, aug. 25-kén. A mai „Moniteur“ egy rendeletet közöl, melynél fogva a „Gazette de France“ hirlap további rendeltéig felfüggesztetik. E rendszabály azzal indokoltatik, hogy a nevezett lap folytonosan megtámadó cikkekkel közölt a köztársaság ellen, minden működését oda irányozta, hogy a monarchia visszaállítását, 's a hospolgárokat egymás ellen ingerelvé, a vizsgálkodás és pelgárháboru magvait hintette el. — E' szerint tehát legújabban már összesen hat hirlap tiltatott be Párisban.

HIVATALOS HIRDETESEK.

8817
ig. (2—3)
Nagybánya város tanácsa feljelentése következtében Nagy Ferencnek, Tréger Rosalia helytvalásu nő két év előtt elhagyott férjének o város törvényszéke előtt leendő megjelenése f. é. december 2-a, továbbá jövő 1849-ik évi január 2-ik 's február 2-ik napjai tüzetvén ki; ez azazal tétetik közhírré, hogy a nevezett férj addig a' mondott helyen megjelenni el ne mulassa.
Kelt Budán, augusztus 28. 1848.

8032
B. (2—3.)
Zalamegyei muraközi járásban kebeleszett Vullária helység lakosai, Flágyikán Mária és Orsolza, Theresia testvérüket kinek hol léte nem tudatik, Csáktornyai uradalom pénzárában létező és 34 vlt 2 kroat tevő örökségének folyó évi szeptember hó 1-től számítandó egy évi és napi elatti felvételére országoserte leendő köröztetés után felhivatni kérvén, ugyan ez közhírré tétetik.
Kelt Budapeston augusztus 29-én 1848.

7931
B. (2—3.)
Pestmegye rösséről ifju Gyertyánffy Dávid folyamodása következtében, ezennel közhírré tétetik, miszerint néhai Gyertyánffy Kristóf részére Tokodi András vácsi hajószáda által 1825. évi mártius 29-én Pesten kiadott 's 1831. évi febr. 11-én említett megvénél betáblázott, de idő közben meg kifizetés előtt, per folyta alatt elvezett, 's 350 fúrol szólo kötelestávány — hogy ha e kötelestáványhoz igényt tartó magát e' mai napból számítandó egy évi és napi határidő alatt fenkitett Pestmegyénél nem jelentendi 'i fog tábláztatni, 's megsemmisítetni.
Kelt Budapeston augusztus 29-kén 1848.

Árverési hirdetemény. (2—3)
Kis-Kun-Szabadszállás városában a' boltok, mézszárszék, nagy vendéglő és minden belső korcsmák, nem különben a' csintóvái, balászi és jakabzállási külső korcsmák is f. é. szeptember 17-én a' városánál 3 egy-másután következő évre közárverésen haszonbérbe fognak adatni. Az érdekeltek ezennel hivatalosak, — iraslatik is hozzábocsátatván eszentul az árveréshez.
Kelt az 1848. aug. 26-án tartott kögyűléseből.

113, (3—3)
A' magyar hadügyminisiterium 3754-dik szám alatt 1848-diki augusztus 23-kén kelt rendelvénye következtében, ezennel közhírré tétetik, hogy a' Ludovicum, és az ehhez tartozó mellék épületekben körüli építészeti munkák biztosítása tekintetéből 1840-ki szeptember 4-kén délelőtti 9 órákor a' helybeli kir. vár-erősítési igazgatósági irodában pecsételt irásbeli ajánlatok fognak, (a' következő általános föltételek mellett,) tanácskozás slávéttetni:

- 1) A' nevezett épületekbeni építészeti munkák valamint az ezekre vonatkozó különös föltételek mindennap, a' délelőtti szokott hivatalos órákban, a' budai cs. kir. vár-erősítési építészeti számvevő-hivatalban részletekint megtekintethők, hogy a' vállalkozni óhajtok, ezáltal képesekké tétessenek számvetéseket tervezni.
- 2) Az előjöv munkák megközelítő keresetökkel, és az ezekért leendő bantápnézel, következők:
Közműves munkáért 1825 fnt 30 krt keresetért 180 ft
Szobafestő munkáért 166 „ „ „ 15 „
Kőfaragó „ 37 „ 43 „ „ 5 „
Cserepöfő „ 249 „ 6 „ „ 25 „
Ács „ 1069 „ 14 „ „ 105 „
Asztalos „ 784 „ „ „ „ 80 „
Lakatos „ 767 „ 33 „ „ 75 „
Üveges „ 109 „ 34 „ „ 10 „
Festő „ 242 „ 45 „ „ 25 „
Faszekes „ 81 „ 34 „ „ 10 „
Közműves „ 310 „ 40 „ „ 30 „
Réműves „ 263 „ 38 „ „ 25 „
Öntött vaskályhákért 84 „ „ „ 10 „

- 3) Tin percentes bantápnézel ellátott ajánlatok, egy 5 lábny átmérőjű, számlapos óra iránt is, a' hozzá tartozó mutatókkal, és hengereken a' pallásra vonuló nehezékekkel, negyed, és óra útvél elfogadtatnak.
- 4) Az ajánlatok ajánlatukat tetszésük szerint akár egyesmunka nemre, akár az összes munkatárgyak előállítására tehetik, csak hogy az árt határozza meg.
- 5) Az ajánlatok, még a' kitisztott tanácskozási óra előtt a' helyhatóság által helybenhagyva, illőleg lepecsételve, a' 2-dik S-ban meghatározott bantápnézel bantápnézelkkel ellátva, a' budai cs. kir. vár-erősítési igazgatóságnak állandandók.
- 6) A' megalapítottaknak, az ajánlatokat küldött bantápnézei, egy évi biztosíték gyanánt fognak a' helybeli kir. vár-erősítési építészeti pénztárbá tétetni, a' többieké pedig a' tanácskozás végével tulajdonosainak visszaadatik.

7) A' bejött ajánlatok körül azonban csupán azok fognak figyelembe vétetni, melyek elismert törvényesek, és ajánlatosuknak megtekinthető dologért egyenként küldetnek, a' tanácskozás után bejövendő ajánlatosok pedig elnem fogadtatnak. Budán 1848-dik augusztus 25-kén.
A' budai kir. vár-erősítési igazgatóságtól.

Haszonbérlet. (2—2)
Sz. Kis-Kun-Laczháza városa részéről közhírré tétetik:
1-ör: Möriczgáti pusztarészen ez ideg a' város községalkodása alatt volt — kellő gazdasági épületekkel ellátott 230 hold a' béröl szabad tetszése szerint használható majorság közlegetlen tartható 500 darab birka-tartathási joggal egymásután következő 3 évre f. évi szeptember hava 8-dika reggeli órában a' fent nevezett majorságban tartandó árverés alkalmával a' többet igérőnek haszonbérbe fog adatni.
2-ör: A' város möriczgáti levegői és csokai pusztarészein levő korcsmálási joga, valamint
3-ör: A' város felső és alsó részsein levő korcsmái, az ugynevezett fejer nagy vendéglővel, nem különben
4-ör: Mézszárszék, boltja és országos vásári jövedelme szinte o' f. évi szeptemberhavának 10-dik napján a' fentnevezett város hásnál tartandó árverés alkalmával a' többet igérőnek kellő biztosíték mellett 3 évre haszonbérbe fog adatni. Kelt K. K. Laczházán, aug. 25. 1848.

Pályázat bábai állomásra. (3—3)
A' sóvári kir. só-főtiszttség részéről ezennel közhírré tétetik: hogy Benkovits Anna ottani kir. születésűnek mult hó 31-én történt halálával a' helybeli bábai állomás, mellyel 120 pft. a' kincstár részéről mint évi fizetés, 30 pftól álló, a' sóbányái társulástól járuló évi díj, és 4 bécsi öl tünia van öszekötve, tresszebe jött: kik tehát ezen bábai állomást elnyerni kívánának, kérvényeiket kellő bizonyítványokkal ellátva az említett kir. só-főtiszttségnek mai naptól számítandó hat héti határidő alatt küldjék be.
Kelt Budapeston, auguszt. 26. 1848.

Árverés. (2—3)
Az o. b. váltótörvényszéknek 10086 számú végzésénél fogva f. évi 846
szeptember 5. d. u. 3 órakor Peston a' magyar utszában 517 sz. a. szép butorok, két ló, egy hintó, egy szekér fognak elárverestetni. Pesten 1848 aug. 31.
Illós, Ferencz.
végrehajtó.